

Brassói Lapok

XL. évfolyam

164 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Hétfő

1934. évi július 23

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: Brassóban a kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 70 lej, máshol 74 lej. — Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj havonta 60 lej. — **Külföldre:** negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — **HIRDETÉSEK** díja hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 85.

MA: LÁSSUK KÉZDIVÁSÁRHELYT ÉS KOVÁSZNÁT!

Alkotmányrevízió

Nincs itthon a macska, cincognak az eger, — mondja a közmondás, amely ezuttal Tatarescu miniszterelnök párisi utazásával és hazatéréseivel kapcsolatban igazolódott be. Amíg a miniszterelnök itthon volt, a kormány pártján egyetlen hang sem akadt, amely alkotmányrevízióról szólt volna, de mihielyt kitért a lábát Zsombolyánál, egyszerre hangos lett az ország négy sarka ettől a szótól. Nálunk ugyanis begyepesedett szokás, hogy valami kezűlő nagy változásról a tömeg, az istenadta nép, akitől minden jog és hatalom ered, csak abból vesz tudomást, hogy a változást valaki cáfolja, vagy ellenzi. Senki nem is álmodta, hogy készül valami és váratlanul komoly, erőteljes és nagy zajjal járó mozgalom robban ki a nem sejtett valami ellen.

Ez történt például, amikor a parlamentben Dinu Bratianu felkereste Maniut és az alkotmányos fronttól tárgyalta vele. Szenzáció volt ez a találkozás, amelyet csak a kormány részéről igyekeztek lekicsinyelni és agynehallgatni. Nagyon komoly baj lehet az alkotmány körül, ha a liberális párt elnöke fegyverbarátságot köt, vagy kínál fel legelkeseredettebb és leghatalmasabb politikai ellenfelének. Ki ellen? Ez a kérdés izgatta leginkább a politikai berkeket. Mert, mondták, amikor a diktatura hóddól májusban mesterséges kormányválságot idéztek elő, nem Dinu Bratianu kereste fel az alkotmányos alapon álló pártokat, hanem maga Tatarescu miniszterelnök. Miért nem történt most is így? A párt elnöke és a párt kormányfője talán nincs egy véleményen?

Egy darabig csend lett. Azután jött a botosani gyűlés, ahol a kormány párt moldovai csoportja, két alminiszterrel az élén, megint kategorikusan állást foglalt az alkotmány módosítása és Gogák kormánybalépése ellen. Hát komolyan szó volt, vagy van erről? — kérdezték az emberek. És mintha ez a kérdés csak jeladás lenne, egyszerre megindult a politikai nyilatkozatözön az alkotmánymódosításról. Mellette és ellene, mindegy. És mit jelentsen az, hogy éppen a liberális párt egyik jelentős csoportja tiltakozik az alkotmányreform ellen? Van talán valaki a pártban, aki mellette van és meg akarja csinálni?

Néhány nap óta azután semmiről sem beszélnek a politikai kupakban és a sajtóban, mint az alkotmány módosításáról, amelyről naponta egy-egy kávékanállal többlet találunk fel a „beavatottak”. Még a Skoda-ügy épületének szénázóit is elhalványítja ez a kérdés. És jobbról-balról folyik a nagy szócsata, hogy kell-e, hasznos-e az alkotmány módosítása? És azon is veszekednek már, hogy ki az értelmi szülője az egész izgalomnak.

A baloldali körök egyöntetűen ellene vannak az alkotmány mostani módosításának. Most nem alkalmas szerintük az idő ilyesmire. Tehát nem azt mondják, hogy nincsen rá szükség, hanem csak nem időszéri. És kiemelik, hogy a moldovaiak is ezen a nézetben vannak, hciott Moldova még egy-két évvel ezelőtt erősen hajlott a jobbszélső jelszavak felé.

Rendkívül érdekes ebben a tekintetben a kormány párti „Viitorul” állásfoglalása. „Ugy az egyén, mint a társadalmak életében az egyenes és helyes út legjobb és egyetlen biztosítéka — írja a kormány párt hivatalosa — az önellenőrzés. A demokrácia és a parlamentarizmus a szó legértékesebb értelmében betölti ezt a hivatást. Ezt csak azért említjük meg, hogy igazi mivoltukban mutassuk be azokat, akik tiltakoznak a szabadság „megbincselése” ellen... Egy nép sohasem mond le önként a szabadság örökségéről, amelyet annyi nemzedék áldozatai révén szerzett, a diktátorosdi beteges kedvelőit.”

Csak az a kérdés, hogy a „Viitorul” ezuttal kinek az álláspontját képviseli: Tatarescuét e, aki igenis akarja az alkotmányrevíziót, vagy Dinu Bratianué, aki Maniutal szövetségét az alkotmány védelmére?

Nem kevésbé érdekes a liberális kapcsolatai-

Nyilatkozott a hazatért miniszterelnök:

„Felelőtlen, vagy örült, aki diktatúráról beszél”

Elhatározott dolog az uralkodó őszi párisi látogatása — Az alkotmánymódosítás helyett a belföldi kölcsön kibocsátása és az államgépezet egyszerűsítése foglalkoztatja a kormányt — Tatarescu nem akar tudni Gogának a kormányába való bevonásáról

Bukarest, július 22.

Tatarescu miniszterelnök pénteken éjjel fél 12 órakor a Simplon-expresszel megérkezett a fővárosba. A pályaudvaron Angelescu dr. közoktatásügyi miniszterrel és helyettes miniszterrel az élen a kormány több tagja, valamint számos közéleti méltóság és képviselő várta. Megjelent Hauteclouque gróf, a francia követ-ség első titkára és Delmas ezredes, katonai attasé is. A miniszterelnök összeül-kezett Angelescu dr.-ral, majd miután röviden elbeszélgetett a fogadására össze-gyült kiválóságokkal, Inculetz belügyminiszter társaságában lakására hajtatott.

Szombaton délelőtt Tatarescu miniszterelnök hosszabb megbeszélést folyta-

tott Angelescu dr. közoktatásügyi miniszterrel, aki távollétében helyettesítette, déli 12 órakor pedig kihallgatásra ment az uralkodóhoz, hogy beszámoljon párisi tárgyalásai eredményéről.

A miniszterelnökség köréből származó értesülés szerint Uica tábornok, a II. hadtest parancsnoka, kihallgatást kért Tatarescutól, mint hadügyminiszter. A miniszterelnök még a nap folyamán fogadta a tábornokot, akivel kapcsolatban mindeddig tartotta magát az a hír, hogy benyújtotta lemondását.

Délután a kormány minisztertanácsot tartott, amelyen Tatarescu miniszterelnök beszámolt utjáról, továbbá meghallgatta munkatársai helyzetjelentéseit.

A miniszterelnök nyilatkozata

Utközben Bukarest felé, a Simplon étközokcsijában, a miniszterelnök nyilatkozott a sajtónak. Mindenekelőtt kijelentette, hogy párisi utjával teljes mértékben meg van elégedve, mert eredményes, hasznos és termékeny út volt.

— A diktatúrával kapcsolatban — folytatta Tatarescu — csak ez a határozott mondanivalóm van: aki csak kiejti ezt a

szót, az vagy felelőtlen, vagy örült.

Ami az alkotmány módosítását illeti, a miniszterelnök kijelentette, hogy ez a kérdés nem időszéri. Mindenesetre a legfőbb alkotmányos tényezőtől és a parlamenttől függ. Ha ezek valamelyike felveti, akkor majd meglátjuk, mi a teendő. Egyelőre a kormánynak más gondjai vannak: a belföldi kölcsön, az államgé-

pezet egyszerűsítése és így tovább.

— A köztisztviselőknek — mondotta a miniszterelnök — nem lehet okuk aggodalomra helyzetük felvizsgálása miatt, mert csak a törvénytelenségeket vesszük célba s a tisztviselői kereteket egészségesekké akarjuk tenni. Ennek érdekében elszántan állunk munkába.

— Ami a Skoda-műveknek azt az ajánlatát illeti, hogy a nemzeti iparral együtt hajtsa végre az ötmilliárdos szerződést, kijelenthetem, hogy bennünk még szerződés köt ehhez a céghez a nehéztüzérségre vonatkozólag, új ajánlatát tehát majd csak a jövőben tehetjük tárgyalás tárgyává.

— A belföldi kölcsönt illetően, amely kormányzásunk első nagy ténykedése lesz, majd Slavescu pénzügyminiszter adalomra helyzetük felvizsgálása miatt, nap, vagy hétfőn érkeznek vissza az országba.

Ezután kijelentette a miniszterelnök, hogy az uralkodó franciaországi látogatását eloben elhatározták az őszre. Csak a részleteket kell még leszögezni.

A belpolitikával kapcsolatban Tatarescu a következőket mondotta:

— Már a határon, rögtön a polgárokkal való első érintkezés során megfigyel-

látlan akciósabadságának védelmére kell megcsinálni, hanem az alkotmányt hozzá kell idomítani Románia történelmi valóságaihoz, a szervezett nacionalizmushoz és a „népi” diktatúrához.

Az egyik politikai pamfletben olvastuk az alkotmányrevízióról a következő anekdotát: Három politikus ül az ismert politikai kávéházban.

— En az alkotmányos tényezők jogainak szigorú meghatározását tartom szükségesnek, — szavalja az egyik.

— Ellenkezőleg. A nép jogait kell az alkotmányban jobban kihangsúlyozni, — fakad ki tüzesen a másik.

Mire az asztalnál eddig szótlanul ülő harmadik ur megjegyzi:

— En csak egyetlen mondattal toldanám meg a jelenlegi alkotmányt.

— Egyetlen mondattal? — kérdi megütközve a másik kettő.

— Igen. A következő mondattal: „A jelenlegi alkotmányt mindenki köteles betartani.”

A két asztaltárs riadtan ugrott fel és kissé elhúzódott tőle. Hiszen ez veszedelmes ember! Ez valósággal forradalmi követeléssel állt elő! Azt hisszük, az ország lakossága ezzel a forradalmárral ért egyet.

Bányai Ernő

Tessék kíváncsi és eltenni!

11. sz. SZELVÉNY

a B. L. júliusi
regény-ajándékára.

1-15-ig sorszámmal ellátott 15 darab júliusi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 júliusi havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszállíthatók Bukarestben: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sf. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Grivitei 10); Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában; mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lej befizetést az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

hítem, milyen erősen hat a nyári meleg egyes politikusoknak a képzeletére. Mindenesetre annyi értesülést kaptam, hogy ellen kell őriznem őket Bukarestben, mert aminthogy semmit sem tudok Gogáról, ugyanugy fogalmam sincs a többi szezonjellegű kitalálásról.

Végül kijelentette a miniszterelnök, hogy fenntartja elutasítása alkalmával tett nyilatkozatát, amely szerint az ország törvényes rendjének a folytonossága és tartóssága okvetlenül szükséges. Ami pedig az állam külföldi hitelezőivel folytatott párisi tárgyalásokat illeti, Tatarescu megjegyezte, hogy a dolog most már jó úton van, mert sikerült teljesen kiküszöbölni a komoly nehézségeket.

GOGA EGYETÉRT TATARESCUVAL

Politikai körökben a miniszterelnök nyilatkozata meglehetősen feltűnést keltett, kiváltképpen amiatt, hogy kétségbevonja az alkotmányreform időszíriusát. Gogára vonatkozólag tett kijelentését is élénken kommentálják, mert a kormány átszervezéséről és Goga belépéséről szóló hírek mindmáig tartják magukat. Szinte elhatározott dolognak tartják, hogy Goga lesz a belügyminiszter, főszárnysegéde: Petrovici az igazságügyminiszter, míg valamelyik kimagasló híve alminiszteri állást kap. Figyelemreméltó ebben az összefüggésben, hogy az Epoca szerint Goga, aki jelenleg Karlsbadban folytatja rendes évi kuráját, határozottan az alkotmánymódosítás ellen nyilatkozott. Ebben a kérdésben teljesen egyetért Tatarescu miniszterelnökkel s az alkotmányreformot csak az előírt formák szigorú betartásával képzei el.

A közeljövő politikai helyzetének alakulása szempontjából mindenesetre annak a tanácskozásnak tulajdonítják a döntő szerepet, amelyet Tatarescu miniszterelnök Bratianu Dinu pártelnökkel folytat. Minden attól függ, hogy sikerül-e áthidalniok ismét azokat a jelentékeny ellentéteket, amelyek az utóbbi időben a kormány és a pártvezetőség között az utóbbi időben megint felgyülemlettek.

A „NAGYAGYUK” VALLANAK UTOLSÓKKÉNT A SKODA- BIZOTTSÁG ELŐTT

A Skoda-ügy parlamenti vizsgálóbizottsága — amint megírtuk — hétőn folytatja kihallgatásait, amelyeket pénteken szándékoznak véglegesen befejezni. A bizottság elnökségétől nyert tájékoztatás szerint hétfőn Cazimir ügyvédet és Nicorescu őrnagyot hallgatják ki Uica tábornok megvesztegetési vádjá ügyében s ezután döntenek afelől, hogy elegendő-e Seinescu ezredes ama kérésének, hogy szembesítsék a volt hadügyminiszterrel. Kedden Boila Romuluszt hallgatják ki folytatálagosan, szerdán pedig Lupu dr. kerül sorra. Csütörtökre idézték meg Vajda volt miniszterelnököt, akinek birtokában a legfontosabb lelep-

lező iratok vannak, amint ez Madgearu vallomásából kitűnt. A kihallgatások utolsó napján, pénteken tesz vallomást a bizottság előtt Maniu, aki kifejezetten kérte kihallgatását.

Vajda és Maniu vallomása elé természetesen feszült érdeklődéssel tekint az egész politikai közvélemény.

Szeplőt, májfoltot két hét alatt elmulaszt, észrevétlenül hámlaszt a
„FLOREAL” 2-es számú krém!

1 tégely ára 40 lej.

Vezérképviselő: Drogueria „CENTRALA” Oradea

72 halottja van az amerikai hóhullámnak

Vízhiány és meleg pusztít Angliában is

Newyork, július 22.
A hóhullám ismét elöntötte Amerikát és a hőségnek már eddig 72 ember esett áldozatul.

Cansas Cityben 42, Oklahamában 46 fok Celsiusra emelkedett a hőség, Missouriban és Cansas Cityben

a víztartályok teljesen kiapadtak, Saint Louisban csak pénzért tudnak a lakosok hozzájutni a vízhez.

Newyorkban nappal a földalatti vasút várótermeibe menekülnek a nők és gyermekek a hőség elől. Az éjszakát pedig Newyork lakossága a szabadban, a háztetőkön és parton tölti.

A hóhullám Angliában is pusztít s ezzel együtt erős vízhiány is lépett fel.

Egész Angliában eltöltötték az uszodák kinyitását,

hogy a vízfogyasztást korlátozzák. Több háztulajdonost súlyosan megbüntettek, mert a tilalom ellenére, éjszaka titokban öntözték kertjeiket.

Hatvan év óta nem volt ilyen hőség és szárazság Angliában

és szakértők szerint hathónapi esőzésre volna szükség ahhoz, hogy pótolva legyen a szárazság folytán kiapadt víz.

Glondys szász püspök személyesen követel elégtételt a Hitler-kormánytól

Gyalázatos megrágalmazása miatt Berlinbe utazott

Nagyszeben, július 22.

A szász evangélikus egyház püspöke, Glondys Viktor dr., akit a hitlerista szervezők feloszlásával kapcsolatban a birodalmi náci-sajtó vezető orgánumai részéről is botrányos támadások értek, külföldre utazott. Beavatottak tudni vélik, hogy a méltatlanul meghurcolt egyházfő Németországba ment és Berlinben illetékes helyeken személyesen akar elégtételt kérni megrágalmazásáért. Glondys dr. persze felhasználja ezt az útját arra is, hogy a mértékadó birodalmi német köröket behatóan tájékoztassa a romániai német hitleristák dicstelen és kárhozatos szerepéről.

A szász egyházfőt, kétségtelenül, az indította erre az elszánt lépésre, hogy „Néparulók” címen Göbbels propaganda-miniszter lapjában, a berlini Angriff-ben is példátlan támadás jelent meg ellene azzal kapcsolatban, hogy a NEDR-t feloszlató minisztertanácsi határozat indokolása, illetőleg a belügyminiszternek az a jelentése, amelynek alapján a kormány határozatát meghozta, hivatkozott egyik februári felhívására. Az Angriff többek között ezeket írta Glondys püspökről:

„Ő és köre a leghitványabb módon

folytonosan „anyagot” hoztak nyilvánosságra a német mozgalom ellen. Mi több, odáig mentek, hogy a NEDR szolgálati könyvéből egész részeket szolgáltattak ki a román kormánynak a leghazugabb magyarázatokkal. Ennélfogva tehát csak a püspök vádaskodásának köszönhető, — aki egyébként köztudomásulag afféle védőszentje a romániai zsidóknak — hogy ezt a nemzetiszocialista elvek szerint felépített mozgalmat betiltották. Romániai vértestvéreink, a derék bánásgéi évábok, erdélyi szászok és a többiek most ismét egészen magukra utalva, egymással való kapcsolat nélkül kell sikrásszalljanak népiségükért. Egyházi vezérük pedig, akinek a német népiséget kellene szorgálnia, együtt áll áruló-klikkjével és uszít... Anyjáról-apjáról német ugyan a vére, mégis elárulta apját-anyját. Adjátok oda neki ezüstpénzeit és hagyjátok sorsára!”

Göbbels és a Hitler-kormány hivatalos lapjának ez a kirohanása érthető felháborodást kelt az egész megfontolt romániai német sajtóban és közvéleményben, amely a püspökkel együtt erősen követeli a legteljesebb elégtételt a német kormánytól.

Ahogy az Asira jónak látja...

Nagy veszély fenyegeti a szatmári magyar színjátszást

Furcsa városi határozat, amely joggal
aggasztja a szatmári magyarságot

Szatmár, július 22.

A színház-mozi, illetve a mozi-színház kérdése tartja most izgalomban egész Szatmárt. A dolog cseppet sem egyszerű. Az erdélyi magyar lapok nagyrésze kommentár nélkül, vagy örömmel vette tudomásul, hogy a város a színházat három esztendőre az Astra kulturegyesületnek engedte át azzal, hogy ott mozi játszasson és állítólag biztosították a négy-hónapos magyar színházi idényt azzal, hogy a mozi vezetésével Szabadkai Józsefet, a magyar színtársulat igazgatóját bízták meg.

Ha így állana a dolog, rendben volna. De most kiderült, hogy nem egészen így van és az a városi határozat, amely a színházat az Astrának engedi át, alkalmas arra, hogy ebben a túlnyomóan kisebbség lakta városban megölje a magyar színjátszást.

Abban a városi határozatban, amelyben a végleges szerződésig körvonalazták a feltételeket, ugyanis sehohol sincsen megadva a biztosított arra vonatkozólag, hogy a magyar színház a tél folyamán, ha csak négy hónapig is, de játszhat. A határozatban ugyanis a következő homályos pont áll: Az Astra a színház-mozit úgy igazgathatja, ahogy jónak látja. Ha tehát az Astra jónak látja, hogy legyen magyar színház, akkor lesz, ha nem, akkor nem lesz. Már

pedig egy kicsit józanul kell gondolkozni. Az Astrának nem érdeke, hogy legyen magyar színház. Nemcsak azért nem érdeke, mert román kulturegyesület, de egyszerűen tiszleti szempontokból sem. Már pedig az Astra ezt nagyon meg fogja gondolni, hogy éppen a téli szezon kellős közepén, december 1-től március 31-ig lemond-e a mozirol?

Ez a határozat tehát semmiféle szempontból nem megnyugtató. De nem találjuk megnyugtatónak azt sem, hogy Szabadkai lesz az Astra-mozi igazgatója. Szabadkai ugyan tiszteletes, jóra való színigazgató. Az erdélyi színigazgatók dzsungelében javára kell írni, hogy botrány nélkül, kötelességeinek pontos teljesítésével vezette a magyar színházat, de kérdés, hogy minden jószándéka ellenére, hogyan fogja elkerülni a kettős minőségű eredő surlódásokat? Az Astrának ő alkalmazottja lesz, akit akkor teszen ki, amikor éppen akarnak.

Es ha majd mégis lesz téli szezon a színházban, az Astrának joga van másik helyiségben is játszani. Szabadkainak mint moziigazgatónak kötelessége lesz mindent elkövetni, hogy a mozi ellensúlyozza a színház látogatottságát, viszont mint színigazgatónak ugyancsak erősen versenyeznie kell a mozival.

Buridán számára éhen halt, mert nem tudta,

hogy a két köteg széna közül melyiket egye meg. Szabadkai is olyan helyzetbe juthat, mint a tragikus sorsú Pókainé: Melyiket szeressem, melyiket szeressem?

A színház-mozinak van még egy szépséghibája is. Nevezetesen a város érdekel, sőt feles társ az Uránia-mozgósínház üzemből. Ettől az érdekléstől szabadulni szeretnének, mert a mozi rosszul megy. Ami nem is csoda, mert itt játsszák Erdélyben a legcsúszkább és legrosszabb filmeket. Szabadulni szeretne hát a város, de nem tud. A szabadulásnak mindenestre furcsa formája, hogy erős versenytársat szabadít rá arra az intézményre, amelynek fele az övé...

Mindenesetre érdekes üzleti elv... Még érdekesebb volna, ha nem a város vagyonáról volna szó...

Az Astra százezer lejért kapja meg három évre a színházat. Eredetileg ugyan háromszázezer lejért volt szó, de ezt úgy értelmezik, hogy Szabadkainak, mint színigazgatónak kétszázezer lejes befektetéssel forgószínpadot kell csinálni és az Astra azonkívül fizet százezer lejt.

Es végül a színház-mozi céljaira tűzveszélyes. Eddig legalább is akárhányszor kérték, az volt. Most már nem az? Nem kell hozzá tűzszakértőnek lenni, csak meg kell alaposan nézni a szűk kijáratokat és a gyűlékony páholyokat, székeket.

A szatmári Magyar Párt is idegenkedéssel nézi a városi bizottság határozatát, amely még nem emelkedett jogerőre, mert előbb az illetékes fórumoknak kell azt jóváhagyni és megfellebbezni a határozatot mindaddig, amíg a város és az Astra írásbellel nem biztosítják a legalább négyhónapos, zavartalan magyar színházi idényt.

Mert így, ahogy most áll az ügy, nemhogy nincs biztosítva a magyar színház léte, de egyenesen veszélyben forog. (b. l.)

— Meghülésnél, náthalánál, torokgyulladásnál, mandulalobnál, fülkatarrusnál, valamint idegfájdalmaknál és szagátalánál naponta fél pohár természetes „Perenc József” keserűviz nagyon jól tesz, mert a gyomorbelesatortát alaposan kitisztítja és dezinficiálja, azonkívül pedig megfelelő emésztést biztosít.

— Szörénymegyei hírek. A lugosi református presbitérium legutóbb megtartott ülésén a Szombati Szabó István elhunytával megüresedett lelkes állás betöltésének kérdésével foglalkozott. A presbitérium úgy döntött, hogy a választó közgyűlésnek javasolni fogja Nemes Elemér igazfálvai esperes-lelkész meghívását a megüresedett lugosi lelkes állásba. Nemes Elemér személyében Lugos református magyarsága komoly értéket nyer. — A Marosvásárhelyen megtartandó országos dalosverseny időközben meghívta Arató Andort, a lugosi magyar dal- és zenegyűjtő karnagyát is. — Breazu György és Padurean János barnafálvai legények Lugosról hazafelé tartva, az országuton kocsiversenyt rendeztek. A verseny végén hevesen összeshóllalkoztak. Az izgalom hevében Padurean a kezében levő fejszével úgy fejbévágta Breazut, hogy azt súlyos fejszevel kórházba kellett szállítani. Padureant a rendőrség letartóztatta. — A szapárfálvai Hitel- és Hangyaszövetkezet diszközgyűlést rendezett, amelyen Nagy Kálmán tanító, a szövetkezet igazgatója előadást tartott a szövetkezet szervezkedés fontosságáról és hasznosságáról. A diszközgyűlést reggelig tartó táncmulatság követte. — A nemzeti-parasztpárt ezévi rendes közgyűlésén Vajda Sándor volt miniszterelnök is megjelent. Vajdát a szörényi tagozat elnökévé választották meg. — A temesvári rendőrség megkeresésére a lugosi esendőrség letartóztatta Wagner Tamás munkást, akit több betöréssel gyanúsítottak. A letartóztatott három betörést beismert, amelyeket Szörénymegye falvaiban követett el.

Metallwarenfabrik

komplett eingerichtete für Herstellung von elektrischen Installationsmaterial, Luster u. Lusterbestandteile, sowie anderen technischen Massenartikeln, in kontinuierlichem Betriebe, welcher Dank ihrer Leistungsfähigkeit den besten Kundenkreis bedient, ist aus Familiengründen ein Bloc preiswert zu verkaufen. Nur Seriöse und ernste Interessenten wollen sich wenden an Gebüder Lux A. G. Annoncenexpedition Timișoara.

Lemondás előtt a Doumergue-kormány?

Herriot Tardieu lemondását követelte a minisztertanácson

Sürgősen visszahívták Párisba Doumergue miniszterelnököt

Páris, július 22.

A minisztertanács pénteken d. u. 5 órakor Cheron elnöklése alatt összeült. A tanácskozás előtt Herriot hosszasan tárgyalta Sarraut belügyminiszterrel s ebből arra következtettek, hogy valószínűleg sikerült elsimítani a Tardieu vallomását felfüggesztő ellentéteket.

A minisztertanács másfélórát tartott. Tardieu és Herriot ismertették álláspontjukat, majd több miniszteri felszólalás után, felkérték Cheron, hogy haladéktalanul utazzék Doumerguehez és tájékoztassa őt a helyzetről.

A jövő hétre újabb minisztertanácsot hívtak egybe, miután nem tudtak végleges határozatot hozni.

Az első hírek szerint a radikális párt a minisztertanácson nem tette magáévá Chautemps ügyét és nem lép ki a kormánykoalícióból. Az ügyet Chautemps magánügyének minősíti.

Erre azonban rácsófolták a későbbi események. A minisztertanács után a radikális szocialistapárt ülést tartott, amelyen

elfogadták Chautempsnak azon álláspontját, hogy Tardieu támadása a radikális párt ellen irányult és követelik, hogy Tardieu mondjon le,

mert ellenkező esetben a radikális párt megvonja támogatását a kormánytól. Amint utólag kiderült,

a minisztertanácson heves összefűzés volt Tardieu és Herriot között.

Tardieu nem volt hajlandó sem vallomását enyhíteni, sem pedig lemondani. Ellenkezőleg: azzal fenyegetőzött, hogy tovább folytatja leleplezéseit. Herriot viszont követelte Tardieu lemondását, kijelentve, hogy a jelenlegi körülmények között

a Doumergue-kormány egyetlen radikális párti szavazatra sem számíthat a parlamentben.

A lapok ugyancsak Tardieu lemondását követelik és a legújabb jelentések szerint nem Cheron utazik Doumergue után, hanem

Doumerguet hívták sürgősen vissza Párisba,

mert számolnak a kormány lemondásával. Allitól Doumerguet úgy elképzelték, hogy elutazása előtt kijelentette, ha a minisztertanács nem tudja az ügyet bekészen elintézni, vissza sem tér Párisba.

COT ÉLES TÁMADÁSA BARTHOUL ENLEN

Páris, július 22.

Pierre Cot, volt légügyi miniszter éles támadást intézett Barthou külpolitikája ellen.

Barthou — mondotta — hiába hívatkozik erre, nem Briand külpolitikáját folytatja.

Külpolitikája nemcsak a Briandtól tér el, de nem fedt Paul Boncour és Daladier külpolitikájának irányvonalát sem.

A szerződések politikája teljesen eltérő elődjének külpolitikájától és érthető, Németország ellenállása, mert még Herriot ígéretet tett Németországnak, hogy amint megszervezik még jobban

Európa biztonságát, megvalósítják az egyenjogúsítás kérdését. Erről Barthou nem beszél.

Ha a szerződések egyáltalán nem járnak lefegyverezéssel is, akkor nincs szükség a szerződések politikájára. Franciaország nem azért harcolta végig a háborút, hogy most ismét visszatérjen a háborús szövetségek politikájához.

200 halottja van a lengyelországi árvíznek

Kiürítették Varsó alsóvárosát az árvízveszedelem miatt

Varsó, július 22.

A lengyelországi árvíz katasztrófa Sandomir környékén tovább terjed.

A Visztula 30 falut elöntött. Zajerce községben ötven ember a vízbe fulladt, a mentésnél egy hidásztiszt és tizenöt katonát az ár elragadtott és a vízbe fulladtak.

A Visztula középfolyásánál az árvíz pusztításainak

200 halottja van.

A Visztula most már Varsót fenyegeti, ezért az alsóvárost kiürítették.

A San folyó mentén szörnyű jelenetek játszódtak le a vízzel elöntött falvakban. A katonaság teljesen tehetetlen az áradással szemben. A víz magával sodorja a házakat és a házak tetőjére menekült lakosokat.

Az árral borított területeken minden közlekedés szünetel, úgyhogy a kormány repülőgéppel szállít élelmiszereket az árvíz katasztrófával sújtott vidékekre.

Halálra kínozták

Mühsam feleségének nyilatkozata férje haláláról

Erich Mühsamot

Prága, július 22.

Erich Mühsam, a neves német költő özvegye Prágába érkezett és nyilatkozatot adott a lapoknak férje meggyilkolásáról.

Férje is a forradalom áldozata, — mondotta — de nem lett öngyilkos, hanem halálra kínozták.

Süket volt s emiatt nem hallotta, amikor szólottak hozzá s ezért folyton titlegelték

míg a füle végül teljesen elgennyesedett. Kérte, engedjék meg, hogy feleségének írjon, de megtagadták tőle, sőt két mutatóujját teljesen összetörték.

Junius 30-án látta utoljára férjét, — de már csak holtan. Az egyik rohamosztáparancsnok mutatta meg neki.

A nyakán fojtogatás nyomai látszódtak, a tarkója pedig be volt törve. Lám, így fojtotta el Hitler a „forradalmat”.

Szülei házában agyonlőtték a halálraítélt, de megszökött madocsai csendőrgyilkost

Édesapja szemeláttára végeztek a fegyencsel, aki revolverlövésekkel fogadta a csendőröket

Madocsa, július 22.

Néhány héttel ezelőtt a szekszárdi fegyházból megszökött a csendőrgyilkosságért halálra ítélt Márkus Szabó János fiatal földműves.

A hatóságok bizonyosra vették, hogy Márkus Szabó Madocsán rejtőzködik, a csendőrség nyomozása azonban ennek ellenére is hiábavalónak bizonyult. Az elítélt fegyvere szülei minden felvilágosítást megtagadtak, sőt

az egész község igyekezett elrejtetni a csendőrgyilkos legényt.

A csendőrök tegnap ismét pallatára fogták a gyilkos 14 éves öcsét, aki végül megtört és hosszas palatolás után elmondta, hogy bátyja a szekszárdi fegyházból való szökése után egyenesen hazajött Madocsára szüleihez. Állandóan a ház vagy az istálló padlásán rejtőzött, de amikor a csendőrök házkutatásra jöttek, a szülőben rejtették el.

Amikor a csendőrök eltávoztak, ismét visszaszökött a háza és most is ott tartózkodik.

A fiu vallomása után megerősített csendőrszakszavak vette körül Márkus Szabóék házat.

A gyilkos édesapja, amikor látta, hogy fia úgysem tud megmenekülni, azt mondotta a csendőröknek, hogy ő majd előhívja a fiát. Édesapja felszólítására

Márkus Szabó János megjelent az istálló ajtajában, lövésre tartott fegyverrel a kezében. A csendőrök felszólították, hogy dobja el a fegyvert. A gyilkos eldobta, de ebben a pillanatban revolvert rántott elő és tüzelni a csendőrökre. Erre a csendőrök háromszoros sortüzet adtak, amíg Márkus Szabó összeesett.

Néhány percig vártak, amikor az öreg Márkus Szabó engedélyt kért arra, hogy megnézhesse, mi van a fiával. Mikor megnézte, jelentette a csendőröknek, hogy

a fia megsebesült, de még él. A csendőrök orvost hívtak, aki megállapította, hogy a csendőrgolyó halálosan megsebesítette a gyilkost.

Márkus Szabó János délután 6 órára, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt.

A gyilkost felboncolták és a holttestét — miután előzőleg kérték — eltemetésre kiadják a családnak. Illetve hajlandók lennének kiadni, de nincs kinek, mert időközben Márkus Szabó János egész családját letartóztatják, amiért rejtegették a halálra ítélt csendőrgyilkost.

Az ürmösi példa

Brassó, július 22.

Az ürmösi dalegyet serlegavató díszközgyűlést tartott. A közgyűléssel kapcsolatban műsoros ünnepély volt, utána pedig társasvacsora. Rendes körülmények között ez csak egy szerű hiteles, még akkor is, ha a műsoros ünnepély olyan pompásan is sikerült, mint Ürmösön rendszeresen sikerülni szokott.

Ezután azonban mégis szakítottunk a szabályokkal és az ürmösi ünnepségről bő méltatást hozunk. Nem mi írtuk ezt a méltatást, hanem Constantin Dediu, az ürmösi állami iskola igazgató-tanítója. Nem is magyarul írta, hanem románul. Mi, persze, magyarra fordítva adjuk Constantin Dediu méltató elismerését. Örömmel adjuk, mint biztató érdekességet, rendkívüliséget, figyelemreméltó bizonyítékát annak, hogy a kultúra igényi, összehozhat, kibékíthet, emberségre nevelhet.

Csak az a baj hogy olyan kevés Constantin Dediu akad! Viszont annál inkább becslésre méltó az a néhány, aki akad.

Most pedig lássuk, hogyan ír ez a román állami iskolai tanító a magyar kulturális ünnepségről.

Mélyen tisztelt szerkesztő ur, a népi művészet és kultúra bátorítása, valamint az ürmösi hasznos kulturális ténykedések ismertetése céljából kérem Önt, hogy a mellékelt, románul írt beszámolót magyarra fordíttatni és azt lapjában közreadni szíveskedjék.

A beszámolót azért írtam román nyelven, mert a magyar nyelvet nem beszélem még elég helyesen.

A „Dávid Ferenc” unitárius egyesület vegyeskara, az ürmösi unitárius templomban, a sepsiszentgyörgyi dalversenyen első díjként nyert ezüstserleg-avató díszközgyűlést tartotta meg a napokban.

Ürmös község lakossága, amely mindenféle kulturális megnyilatkozást — tekintet nélkül faji vagy nemzeti elkülönülésre — egyforma szeretettel ölel fel s amely zsunfolásig megtömött sorokban hallgatta meg az Astra kultúregyesület román előadásait, ezen a díszközgyűlésen is óriási számban vett részt.

A dalárda festői nemzeti székely viseletben, tökéletes összhangban és rendben, a templom közepén helyezkedett el, a serleg körül.

A közgyűlés műsorán ünnepi beszédek, különböző egyházi énekek szerepeltek, azonkívül a vegyeskar előadta azokat a darabokat is, amelyekkel az első díjat nyerte meg Sepsiszentgyörgyön.

A kitünően sikerült műsorszámokat lelkes ünnepeléssel köszönte meg a közönség.

Déután 6 órakor a dalárda tagjainak tiszteletére nagy társasvacsorát rendeztek, amelyen 130 személy vett részt. A bankett előtt a kórus, tökéletes román kiejtéssel és a dal teljes megérzésével elénekelt a román királyhimnusz. A bankett lefolyása alatt a zenekar magyar népdalokat játszott. Fekete Lajos költőpapot fehér virágcsokorral lepték meg tisztelői.

Az első beszédet a dalárda elnöke, Fekete Lajos tartotta.

Utána a román állami elemi iskola igazgatója beszélt, azután a község jelenlegi és volt jegyzője, majd Radu román ügyvéd emelkedett szólásra.

Este 8 órakor vig és testvéri hangulatban zárta a vacsorát Fekete Lajos elnök, aki beszédében köszönetet mondott mindenkinek, különösen a román hatóságoknak, akik oly szívesen vettek részt a magyar zene ünnepén.

Meg akarom jegyezni még, hogy Ürmös község románjai és székelyei a legszebb összhangban énekel egymással, jóakaratauk és tiszteletudóak egymással szemben, a mint az ezekhez a békés, rendes és munkás-emberekhez méltó is.

Ürmös községről példát lehet venni. De példát vehetnének sokan, óh, nagyon sokan ettől az állami iskolai igazgató-tanítótól is.

Oriási érdeklődés és siker jegyében szalad az

„ASTRA-LUX”

mozgóban a

TATÁRJÁRÁS

RODA-RODA

páratlan vígjáték.

Vasárnap d. e. 11 órakor nagy MATINÉ.

NEMES FERENC RIPIORTJA :

Egész Kolozsvár könyököl!...

»Erdély lövőrosa« telt ablakokból kacagta végig a rövidesen színre kerülő rémdráma löpőpróbáját! — Belisztezett öregurak és kedélyes »hullák« a New-York előtt! — Gáz helyett nevetésbe fulladt a légítámadás!

Kolozsvár, július 22.

Kilencven perc még az élet! Most négy óra van és félhatkor gáztámadás lesz!

Amíg lehet, mindent feljegyzek, ami körülöttem történik... Mert, ki tudja? Mivé válhatik Kolozsvár másfélóra múlva?... Hátha minden elenyészik?! Kilencven perc leforgásával e sorok írója, aki »életében« semmiképpen sem tudta elérni, hogy meghizzek, felpuffadt hullá lehet! Amiről szíveskedjenek esetleg életbenmaradó barátaim, testsúlyomért aggódó hozzátartozóimat kiméletesen értesíteni!!

Ugy érzem magamat, mint egy modern Plinius, aki Pompéj helyett Kolozsvár végnapjairól ír beszámolót...

Itt, a kávéház terraszán, ahol lankadó erővel e sorokat vetem papírra, még nyugodtak az emberek... De szólaljanak csak meg a szirénák és harangok, amelyeknek hallatára mindenkinek fedezékbe kell menekülni...! Rémes elgondolmi, hogy milyen fejvesztett — bliccelés lesz itt!

Halálos ágyukon fekvő poéták szoktak »hattyudalt« írni... Nekem ez a »hattyu-riportom«... Amint »auf alle Fälle« tűzálló azbesztlapra írtam és — ha túléltem az egészet! — postacsomagban küldök el a szerkesztőségnek! Indítványozni fogom különben, hogy további riportjaimat, az azbesztre és a várható gáztámadásokra való tekintettel, kilónként fizessék!...

Egyébként borus az idő! A fallegek, a jelek szerint, nem respektálják a programot... A végén még elmosódik minden! Bombával vegyes zápor készül esni!... És én éppen most hagytam otthon az esernyőt!

Mindenesetre felmegyek a délelőtti kizsemelt második emeleti lakásba, amelynek egyik Főterre néző ablakában helyezkedem el... Onnan lesem a szirénazugást!

Ugy-e, mondtam? Már esik is! Kellemetlen!

A »természet« is közreműködik!

Nahát, milyen jó összeköttetései vannak ennek a »gázvédelmi szervezetnek«...!!! Hogyan is tudták ezt az ágyúszót imitáló mennydörgést ilyen prompt megrendelni? Milyen pontosan érkeztek ezek az alacsonyán függő, szürke felhők is, amelyek láthatatlanná teszik az elenséges repülőket előtt Kolozsvárt!

Szó se róla, rendezni azt tudnak...!! Valószínű, hogy az eső is, amely különben már elállt, csak azért csinálták, hogy az utcákat előre kiürítsék!

Na, mi lesz azzal a harangszóval?

Várjuk a halált...!

Az utcákon gázmaszkos különítmények cirkálnak... Ezzel szemben minden ablak teli! Egész Kolozsvár könyököl! Itt-ott már húzogatják a rollókat! Az emberek nagyon unhatják az életüket, hogy úgy várják a gáztámadást! Ugy hirlük, hogy 16 repülőgép jön Szamosfalva felől!

Az első áldozatok

Szólnak a harangok. Hangos visongás az egész utca! »Telt ház« minden »fedezékben« (értsd szobákban és egyebütt! A jövendőbeli hullák nevetnek!

És miért van olyan jókedve annak a harangszónak? Miért veri félre a harangját?? Azt hiszi tán, hogy a kalapja?

A rendőrök már zavarják az utcán rekedteket... Egy fiatalember, nőismerőseivel boldogan vonul be egy ismeretlen kapualj alá!

A kolozsvári gáztámadás első áldozatai! Félek, hogy házasság lesz belőle!

Riadtan menekülnek a — galambok...

Már itt vannak a repülő Kolozsvár felett! Hullanak a »vakbombák«, amelyek még a levegőben robbannak... A galambok ijedten menekülnek! Jobban begyulladtak, mint a bombák és a közhézag!

Lángol a fából ácsolt ház is a Főtéren. A délelőtti készítették Kőműves Kelemen kolozsvári ivadéka... Amit délelőtti csi-

náltak, leégett délután!! Állítólag valamilyen aláhulló petárda gyújtotta fel, de szemben, a harmadik emelet egyik ablakában, azt mondják, hogy svindli az egész...

Megérkeztek a gázmaszkos tűzoltók is.

Már működik az egyik vízipuska!

Egymásután hullanak a »bombák«. Az egész Deák Ferenc-utca egyetlen füsttenger... Egy könnyelmű öregurat, aki hetykén korzózott a New-York előtt, a rendőrök kiméletesen belisztezték! Kész bohócot csináltak belőle! A Főterre szerződött »hullák« hatásosan óbegatnak... Ezek a »hullák«, amint jajveszékelésükből kitűnik, az embereknek ahhoz a fajtájához tartoznak, amelyet

nem lehet agyonütni!

Ismét konganak a harangok!

Feltámadtunk ideiglenesen!

Mindenki nevet!

Ujra lent vagyok az utcán... A gázmaszkos mentő- és cserkészcsapatok még szállítgatják hordágyon a »sebesülteket« és a halottakat... Az egész úgy senkit sem érdekel különösebben!

A gáztámadási-próba krónikása kötelezőnek tesz eleget, amikor feljegyzi, hogy az egész légítámadás gáz helyett nevetésbe fulladt...!!

Ahogy a harangszóval kezdetét vette a »menekülés«, még csak mosolyogtak az emberek, amikor az öregurat és társait belisztezték, már nevettek, végül pe-

Meddig?

Ujra elnyelt egy magyar iskolát a svábosító propaganda

A múlt évben bezárták a madarasi katolikus iskolát, most újra engedélyezték, de csak akkor, ha a tanítási nyelve német lesz

Szatmár, július 22.

Az a kormány által különleges jóindulattal engedélyezett és éppen ezért szemérmetlenül folyó sváb propaganda, amely valósággal elárasztja a szatmármegyei falvakat, újra megteremtette a maga eredményét.

Különös és nagy hiba, hogy a magyarság illetékes szervei nem foglalkoznak kellően ezzel a veszedelemmel, amelyet itt a Gauamt propagandája jelent és elhanyagolják az ellene való védekezést, a melyre pedig nagy szükség van, mert magyar intézményeket, iskolákat és templomokat megsemmisüléssel fenyeget Winterhofenék propagandája, amint ezt most a szatmármegyei Madaras község római katolikus magyar iskolájának sorsa is igazolja.

A madarasi római katolikus iskolát az elmúlt tanévben különböző mondvacsinált ürügyek miatt beszüntették. Ebben a beszüntetésben nem kis része volt a sváb népvézereknek és a német pénzzel dolgozó Gauamt-nak.

Hasztalan szorgalmazták az iskola megnyitását a magyarok, minden ideirányuló közbenjárás eredménytelen volt. El-

lenben, bár csendben, de annál nagyobb eredménnyel a Gauamt is dolgozott. A minisztérium most engedélyezte az iskola megnyitását, de azzal, hogy ott több magyarul nem taníthatnak és a szeptemberben kezdődő iskola-évben a tanítás nyelve kötelezőleg német legyen.

Ez a megdöbbentő rendelkezés mélyseges elkeseredést okozott a tulajdonképpen magyarul lakókban. Madarason ugyanis alig van néhány német anyanyelvű sváb. Magyarok laknak itt még akkor is, ha nevük nem mindig magyaros hangzásu. Az anyanyelvük és gondolkodásuk azonban magyar. Legtöbbjük egyetlen szót sem tud más nyelven, csak magyarul.

A miniszteri rendelet azonban »indezzel nem törődik. Vagy németül tanítanak a madarasi iskolában, vagy sehogy. Aki az előző három osztályt magyarul végezte, a negyedikben már németül tanul, még akkor is, ha egy szót sem tud ezen a nyelven.

A Gauamt tehát ismét diadalmaskodott. Ismét elhódított egy erődtímet, a magyar kultúra és a magyar oktatás erődtímetét.

Vajjon meddig megy ez még?

Ujabb feljelentés az ujkisodai csendőrőrmester ellen

Elégtételt kér egy összepolozott katona

Temesvár, július 22.

Jilea Pável ujkisodai csendőrőrmester neve ismert és rettegett Temesváron. Számítatlan feljelentés futott be ellene az ügyészséghez hivatalos hatalommal való visszaélés miatt és a törvényszéken gyakran lehetett látni tagbaszakadt alakját. A feljelentéseknek azonban mindeddig semmi foganatja sem volt. Mindenesetre jellemző az általános véleményre, hogy egy alkalommal a törvényszék egyik szekciójának elnöke emlékeztette arra, hogy mit szabad és mit nem szabad a zsandúr-nak.

A tárgyalás végén ugyanis Jileára biztak egy vádlottat azzal, hogy folytassa le a nyomozást a tényállás pontos megállapítása végett. Az elnök, ugyátszik, indokolinak látta a következő megjegyzést tenni:

— Azután vigyázzon rá, baja ne es-

sék. Ne felejtse el, hogy én voltam az, aki egy csendőrt 7 évre itélt hivatalos hatalommal való visszaéléseért!

Nos, az eddig feljelentésekhez a keménymarku ujkisodai csendőrőrmester ellen most újabb csatlakozik. Ebben ügyi Sándor 22 éves, nő, ujkisodai lakos elmondja, hogy milyen furcsa »beszélgetése« volt Jileával.

— Július 17-én este 7 és 8 óra között bementem a csendőrségre, hogy katonai behívóm után tudakozódjam. Előzőleg ugyanis egy csendőr keresett a lakásom. Jelenleg ideiglenes szabadságot kaptam vagyok, a temesvári 7-es pionírerredben és behívtak. A csendőrségre érve illedelmesen kopogtam, beléptem, meghajtottam magam és udvariasan üdvözöltem az őrmester urat. Jilea Pável először szintén udvariasan és barátságosan viszonyozta köszönésemet. Ezután azonban

dig, amikor a hordágyakon fekvő hullák szállítás közben, karfelemeléssel, kedélyesen üdvözölték ismerőseiket, harsogva hahotáztak...

— Régen nem mulattak így! — szólit egy vidéki néni, könnyeit törülgetve — direkt behívott a lányom! Jöjjön be, nyanya! — üzenté valakivel — nem bánja meg! Amíg élek, nem felejttem el! — sem felejtjük el! Amíg élünk!

Ami manapság — vicc ide, vicc oda! — nagyon relativ terminus!

Diszkrét mementó!

Este megismétlődik minden...! Azt hiszem, hogy üresek lesznek az utcák! Kolozsvár meglehetősen családótt, mert a »gázvédelmi szervezet« plakátjai nagyon ráijesztettek az emberekre, ezzel szemben viszont nem történt semmi különös...! Néhány tiszkos halott esetén nem lenne semmi reklamáció! Már 10—15 vérző sebesülttel is beérnék a nézők! De így!!

Mindenki lármázik és méltatlankodik. Az a benyomásom, hogy a »valódi« légítámadásig nem lesz csendes a város!

Akkor azonban kipótólják, amit elmulasztottak!

Olyan némák és komolyak leszünk, mint az »igazi« halottak!

Majd meglátják!

Csak ki kell, mint most az ablakokon, valamelyik bárányfelhő mögül könyökölni...!!

megparancsolta a csendőrnek, aki a szobában tartózkodott és irodai teendőit végezte, hogy távozzék. Az ki is ment és akkor kezdődött a »haccacaré«.

Jilea Pável kérdőre vont, hogy miért nem köszöntem neki katonai módon. Azután nekemesett.

öklével agyba-főbe vert és össze-vissza pofozott

ugyhogy egyik fogam is megrepedt az ütésektől. Majd átadta a katonai behívót. Megjegyzem, hogy civilruhában voltam és így nem lett volna helyes és szokásos, hogy a katonai üdvözlést használjam.

Tügyi ezután megnevezi feleségét, valamint még két tanuját, akik látták az ütések nyomait arcán, mikor távozott a csendőrség épületéből. Végül kéri a bünbádi eljárás megindítását.

Hogy a feljelentés sorsa mi lesz, az persze felette kétséges. Csendőrségi veréckhez époly kevéssé szokás közvetlen szemtanukat hívni, mint a szerelmi légyotthoz. De hogy milyen dolgok szoktak történni a csendőrségen, azt nyíltan beszélük vagy legalább is suttoják faluszerre.

Mikor lesz már ennek vége?

kg.

Szabad'ábra helyezték a horvát parasztpárt vezérét

Belgrád, július 22.

Macsek horvát parasztpárti vezér, akit szabadságvesztésre ítélték, szombaton kiengedték a mitrovicai fegyházból.

Macseket, miután súlyos bete, egy zágrábi szanatóriumba szállították.

Kivételes hatalmat kapott a belga kormány

Brüsszel, július 22.

A kormány törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé, amelyben kivételes hatalom felruházását kérte a parlamenttől.

A képviselőház 98 szavazattal 77 ellenében megszavazta a törvényjavaslatot. Hét képviselő tartózkodott a szavazástól.

Előfizetőink figyelmébe!

Mindazon előfizetőinknek, akik nem helyi pénzbeszedő utján szoktak fizetni és előfizetésük elsőjén lejár, a mai napon postautalványt küldtünk ki. Nagyon kérjük az illető előfizetőinket, szíveskedjenek ezen postautalvány felhasználásával az előfizetés megújítására szolgáló összeget mielőbb átutalni, nehogy — ennek hiányában — lapunk folytatásiágos küldésében megszakítás álljon elő.

HIREK

Levizsgáztak

Az öreg póstás, aki reggeltől délig és kora délutántól estig hordja a leveleket, hazajött. Ujra a nyakába vette a fekete bőrtáskát, újra elindította rogyant lábait a végtelen útra és újra hordja a levelet.

Legalábbis egyelőre.

Amíg az eredmény Bukarestből megérkezik.

Most már nem mer magyarul beszélni. A magánérinkezésben sem. Fél az öreg póstás, az utcát félti, amelynek minden kövét feljárta már, a kopott bőrtáskát félti, amelyet husz évvel ezelőtt ákasztott először a nyakába és amely azóta ott lóg rendületlenül. Annak idején életfogytiglan tászkavisélsre ítélték. Most talán le kell tenni a táskát. Az irásbelivel volt csak baj. A szóbelin már nem félt annyira. Azt kérdezték tőle, hogy ki volt O. Josif? Honnan tudja? Nem tanulta, nem ismerte. De valamit mégis tudott róla. Bátran elmondta:

— Hogy ki volt, azt nem tudom. Anyuim tudok, hogy nálunk utcát neveztek el róla és pontosan tudom, hogy az utcában kik laknak. Még akkor is kézbesitem a levelet, ha a feladó a házszámot elfelejtette a borítékra írni.

Ilyen jól felelt az öreg póstás és azt mondja, hogy az elnök nagyot nevetett a feleletén. Most csak azért aggodalmaskodik, hogy mit jelent az elnök nevetése? Kenyeret, vagy koldusbotot? Továbbra is a bőrtáskát, vagy a nyugdíjnévelő nyugdíjaztatást? Nevetett az elnök és felnevetett a vizsgáztató bizottság. Próbálom meggyújtani az öreg póstást. Aki nevetetni tud, annak nyert ügye van. Talán neki is nyert ügye lesz. Megussza az öreg napok izgalmával, a bizonytalansággal, mindennél rosszabb érzéssel, az utóköltséggel, amelyet senki sem fizet neki vissza, amelyet kölcsönképpen nett fel, csak azért, hogy harmadik osztályon törje magát Kolozsvárig, ott egy sebészen hadaró ur diktálására próbáljon írni és végül megkérdezzék tőle, hogy ki volt O. Josif?

Levizsgáztak a póstások. Hazajött a pénzpostás is, akitől azt kérdezték, hogy Stefan cel Mare ki volt? Tudta. A sürgönykihordótól viszont a dákokról érdeklődtek. Nem tudta.

Hazajöttek a póstások, hordják a levelet, hordják a pénzt, a sürgényt, a csomagot.

Hogy meddig?

Ki tudja?

Ki mer szólni akkor, amikor a szatmári utcákon már a perceseknek is eltiltották, hogy magyarul kiáltanak. Pedig milyen cifra melódiákkal tudták zenégni:

— Friss kiflit, pérecet coorigi proaspete...

Maholnap már a perceseket is levizsgáztatják.

Maholnap már nem lesz olyan része az életnek, hogy ne kelljen levizsgázni.

Mindennap vizsgáztunk. Minden nap vizsgáztunk és mindennap levizsgáztunk. Vizsgáztatók és vizsgázók egyaránt. Baradlai László

Időjárásjelentés. A budapesti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a hőmérséklet emelkedő, a meleg állandó jellegűen várható. Az egyenletes időjárást helyenként záporos zavarja meg.

— **SKARLÁT-JÁRVÁNY DÜHÖG CSIKRÁKOSON.** Csikrákos községben veszedelmes skarlat-járvány lépett föl. Ebben az évben már másodszor látogatja meg a községet a súlyos ragály. A megye egészségügyi közvegye széleskörű óvintézkedésekkel akarják elejét venni a betegség továbbterjedésének.

— **MÉG MINDIG OSTROMALLAPOT!** Nagyváradról jelenti tudósítónk: A nagyvárad hadosztály parancsnoksága 2548 szám alatt kiadott rendelete alapján három napra betiltotta a Magyar Hírlap című nagyvárad lapot. A betiltás oka, hogy a Magyar Hírlap egyik július tizenhétedik cikkében áthágta az ostromállapot rendeleit.

ABLAK

Az Arc de triomphe-nál eltemetett ismeretlen katona miatt már sok minden történt.

Ott nyugodott volna szegény díszesen a sok ceremónia után, amellyel Verdun-nél kiásták jeltelen sírjából és a fővárosba szállították.

Nyugodott volna szegény, — ha engedték volna nyugodni.

De!

Először is kisütötték, hogy nem is francia, hanem német. Borzalmas! Katona ugyan és halott és ismeretlen és az is igaz, hogy szabályszerűen enyészetnek indult. Porlad, hogy finoman mondjuk. Egészen úgy, mintha csak valódi francia katona lenne. De az utólagos vizsgálatok szerint ellenséges hullá.

És volt már úgy, hogy tüntettek a sírja körül, volt úgy, hogy ünnepezték magas cilinderekkel és végeérhetetlen beszédekkel, volt úgy is, hogy lekötötték a sírját, volt úgy... szóval még ennél rosszabb is érte szegényt. Hogy már nem tudhatta, tulajdonképpen miért, hogy tulajdonképpen kiért kaparták ki akkora pompával harctéri sírjából.

Nem, az ismeretlen katona nem érthette meg ezeket a hangulathullámzásokat sírja körül. Feküdt csendesen tovább és valódi „ismeretlen katona” volt.

Már az is előfordult, hogy a kormány lemondott miatta.

Ilyen is volt.

S most, mikor már azt hittük, hogy végre csend van a sírja körül, mikor már jóideje a moziban sem mutatják jólápolat virágos lakóhelyét, most újra történt valami az ismeretlen katonával.

Pacifista öreg frontarcosok koszorút helyeztek el a síron. Nagy vörös szalag terül az ápolat földdarab fölé, rajta olvasható betűkkel:

„Nem azért haltál meg, hogy a fasizmus diadalmaskodjék!”

És már vannak, akik rájönnek arra, hogy tulajdonképpen nem is olyan szörnyű nagy hiba, ha palaki német is volt. Most a nagy ijedségben kezdik észrevenni, hogy van egy magasabb szempont is, egy nagyobb keret is van egy olyan, amelyikbe befér mindenki: franciák, németek és mások. Csak éppen annyi közös tulajdonsággal birjanak, hogy emberek legyenek.

És szorosan összefognak Franciaország baloldali pártjai a nagy ellenség ellen: a fasizmus ellen.

Összefognak és segítségül hívják lángoló betűkkel a nagy szavakkal félrevezetett, golyótól leterített multat.

Az ismeretlen katonát!

M. H. I

LEMOND AZ ANGOL KÜLÜGYMINISZTER

A londoni lapok jelentése szerint Sir John Simon angol külügyminisztert annyira kifárasztották az utolsó hónapok nagy diplomáciai csatározásai, hogy elhatározta: lemond tárcájáról és a brit világbirodalom külpolitikai problémáinak irányítását átengedi másnak. Sir Simon egyébként már régóta le akart mondani s eddig is csak MacDonaldról való tekintettel végezte óriási felelősséggel járó munkáját.

— **Bukarestbe költözik a kolozsvári Ékszerkereskedelmi Rt.** Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári Ékszerkereskedelmi Rt. Bukarestbe költözik és Kolozsvárt csak fiókot hagy. Ugyanakkor az alapítókét hatmillió lejről háromra szállítják le.

— **A konverzió során derült ki, hogy váltót hamisított.** Csikszeredáról jelentik: Még a pénzkonjunktúra idején Blága György gyimesközéplői gazda megjelent a Transylvania-bank csikszeredai fiókjánál és előadta, hogy két kezessel szeretne 15 ezer lejt felvenni. Mellékes körülményként említette, hogy 30 hold földje és szépszámu állatállománya van. Bekebelezettni nem szeretné a birtokát, mert az költséggel jár. A bank belement a kölcsönüzletbe, mire másnap reggel Blága András gyimesközéplői és Pora István gyimesfelsőloki gazdák aláírásával ellátott váltóval jelentkezett a pénztárnál és felvette a 15 ezer lejt. Azóta oly ügyesen kezelte a dolgát, hogy csak most, a konverziós adósságok rendezése során derült ki, hogy az évekkal ezelőtt lezártított és többször megújított váltó hamis volt. Nyomban jelentették az esetet az ügyészségnek, mely a váltóhamisító Blága György ellen eljárást indított.

— **TEMESVÁRON HÉTFŐN VIZSGÁZTATJÁK A PÓSTÁSOKAT.** Aradról jelenti tudósítónk: Hétfőn kezdődik meg Temesvárt a póstások vizsgáztatása. Aradról és a megyéből negyvenöt póstás vesz részt a vizsgákon, amelyek elé meg lehetőséggel aggódalmasan és félelemmel néznek.

— **Szabaddá helyezették a pénzhamisítót — mert elveszték a „bünjeleket”.** Nagyváradról jelenti tudósítónk: A nagyvárad törvényszék a pénteki tárgyaláson ideiglenesen szabaddá helyezte Müller Árpád szatmármegyei Mikola községbeli soffit, akit pénzhamisítás miatt még a tavalyi év folyamán fogott el a rendőrség. Müller Árpádot százlejesek hamisításának gyanúja miatt fogtak el. A lefoglalt hamis pénzeket annakidején részben Bukarestbe küldték az ottani fémvizsgáló hivatalhoz, részben pedig Lünjeltként a nagyvárad törvényszékhez, ahol Müller ügyét tárgyalják. A pénteki tárgyalás folyamán Müller erősen tagadott és azt vallotta, hogy a hamis pénzjegyeket annakidején egy Oszlovski nevű tordai lakóstól kapta. Oszlovski azonban időközben meghalt. Müllerre nézve ez alkalmas időben történt a halálesetét még egy groteszk körülmény kíséri: az ügyészség birtokában levő bünjeleket három nappal ezelőtt egy betörés folyamán ellopták az ügyészség bünjelosztályáról. Betetőzésül Bukarestből sem érkeztek meg a fémvizsgáló hivatal által megvizsgált százlejesek, ughogy az ügyészség a pénzhamisítással vádolt Müller Árpádot októberig szabaddá helyezte, amikor megkerülnek a bünjelek, vagy legalábbis Bukarestből megérkezik a vizsgálat eredménye s megtartják a tárgyalást.

★ **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak a jó ismerősöknek, barátoknak és rokonoknak, akik a mi felejthetetlen halottunk, Csiky Zoltánné, szül. Szőke Ilka temetése alkalmával fájdalom munkát megosztani, könnyíteni iparkodtak, fogadják ezuton halás köszönetünket.

A gyászoló család

— **Még az „interimárok” sem szavazták meg.** Csikszeredáról jelentik: Most került nyilvánosságra, hogy Csik megye ideiglenes bizottságának közvetlen a választott tanács alakulása előtt tartott gyűlésén ezabályrendeletet akartak megszavaztatni a vármegyei ügyész hatáskörének kiterjesztése érdekében. A szokatlan javaslat nem kevesebbet tartalmazott, mint, hogy a jövőben — megfelelő tiszteletdíj

ellenében — kizárólag a vármegyei jogtanácsos fogja képviselni a politikai közsegeket is esetleges pereikben. A javaslatot annyira üzletszagunak érezték a többségi tanácsosok is, hogy visszautasították. Azt hisszük, ez az egyetlen javaslat, mely a megyei interimár működése során megbukott.

— **A gyümölcsáros gazdákat elkergették a csikszeredai piacról a fináncok.** Csikszeredáról jelentik: Az alábbi érthetetlen eset azt látszik igazolni, hogy maholnap a levegőszívásra is külön engedély kell. Számtalan miniszteri rendelet igazolja, hogy a mezőgazdasági melléktermékek külön nem adózhatók meg és a gazdák minden külön engedély nélkül szabadon árulhatják termékeiket. A mostani heti piacra több háromszéki és udvarhelymegyei gazda hozta föl beérett gyümölcsét. A pénzügy gondolt egy nagyot és két rendőr kíséretében végigjárta a gyümölcsáros gazdákat. Felszólította, hogy kereskedelmi engedélyeiket mutassák föl. Ilyen természetesen nem volt. Mire a pénzügyek „jóindulatu” embere az összezt kizavarta a piacról és megtitotta: mindaddig nem bocsáthatják árusításba saját termésü gyümölcsüket, míg kereskedelmi engedélyt nem szereznek. Hát már a pénzügyigazgatóságokon sem ismerik a törvényeket?

★ **Karinthy Frigyes: 100 új humoreszk.** A világ súlyos gondjainak és bajainak felhőit fölöttébb Derü százszázinté szivárványa ez a könyv. Apró írások ezek, egy-egy történet, egy felvillanó kép a legfurcsább tükörben, elrebbenő filmszalagon lerögzített képmása az élet rohanásának, ami úgy válik ellenállhatatlanul komikussá és mulatságossá, hogy a filmet egy pillanatra megállították a szemünk előtt. Nevetünk kell azon, amit az élet rejtett és elferdült apróságában természetesen hittünk, — önérzetes tetteinkben észrevesszük az értelmetlenséget. Az ötletek felrepülnek, villannak és eltűnnek, mint a buborék és mégis mélyebb nyomot hagynak és tartósabb emlékké válnak sok sulyosan fogalmazott gondolatnál, mert a színpadok, amelyeknek a felületén a szivárvány szabályos félkörbe uszik, megannyi világ, amiben a kék ég tükröződik s minden ami ég alatt és nap alatt örömlünk és bánatunk ezen a földi sárteken. Már most kapható füve 60 lej, kötve 90 lej a Brassói Lapok könyvosztályában, Kapu-utca 56—58. szám alatt, az udvarban.

— **Vér-, bőr- és idegbajosok igyanak hetenként többször, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez mindig alaposan kitisztítja és méregteleníti a gyomorbelesatortát s ezenkívül az emésztést és az anyagcserét is jótékonyan befolyásolja.** Az orvosi tudomány legjelesebb képviselői már régóta hangoztatják, hogy a Ferenc József viz hatással minden tekintetben meg vannak elégedve.

— **Viharosnak ígérkező közgyűlést tart vasárnap a kolozsvári ipartestület.** Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári ipartestület vasárnap rendkívüli közgyűlést tart, melyen az elmúlt évi tevékenységről számolnak be. A közgyűlés rendkívül izgalmasnak és viharosnak ígérkezik, mert a Moldovan Antal elnök ellen alakult ellenzék újabb „rohamra” készül. Moldovan elnököt már nem egyszer ki akarták buktatni azon a címen, hogy „nem elég jó román”. Mindannyiszor kiderült azonban, hogy Kolozsvár iparosságának zöme áll Moldovan mögött és valószínű, hogy a vasárnapi „puccskisérlet” sem lesz eredményes.

— **Hétszáz ezer lej nyereséggel zárult Kolozsvár erdőgazdasági mérlege.** Kolozsvárról jelentik: Kolozsvár város most állította össze erdőgazdasági mérlegét. 900 köbméter fenyőt, 300 köbméter tölgyet és 15.500 méter tűzifát termelt ki a város erdejéből és végeredményben hétszáz ezer lej nyereséggel zártak.

★ **A Párisi Divatlap július havi száma megérkezett, ára 20 lej.** Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58, az udvarban.

SZOVÁTA FÜRDŐN

látogassa a legjobb
ÉTTERMET, az

ISTVÁN.

amelynek elsőrendű regáti és erdélyi konyhája van. Speciális rostonsültek.
Menü- és étlap szerint, olcsó árak. Abonmák. Este kitűnő jazz-zenekar és tánc.

Lássuk Kézdivásárhelyt és Kovásznát!

Kiadóhivatali megbízott:
LAPIKÁS BELA
SEPSISZENTGYÖRGY
Str. Cuza Voda (Ol't-u.) 20.

Szerkesztette: MOLNÁR DÉNES EMIL

Rózsaszínű, igaz történet

Hely: Kovászna. Idő: nyári szezon.

I.

Reggel megérkezik rokonaihoz a drága gyermek-lányka, Lili.

Örül: vége van az iskolának!... És piros arcokskáján gondtalan mosoly játszik, amint lelép a vonatról.

II.

Csak később jöttem rá, hogy ez a mosoly a nő megnyilatkozása is Nála. — A nő, aki biztos a dolgában...

Aznapi délután két ötödikes gimnazista érkezett gyalog, holtfáradtan Kovásznára.

III.

A drámai bonyodalom most kezdődik. Estefelé nehéz, sötétkék felhők gyűlnek az égen. Megdörög a menny.

És a rokonai találkozásban eddig lekötött kis Lili alig tudja leplezni folyton növekvő nyugtalanságát.

S mikor a dézsából öntött eső már javában zúgott, mégis csak kiosont és szorongó szívével kereste titkos lovagjait.

„Jaj, — megáznak... — rebegte.

IV.

Nemsokára három öntött kis ürge tért haza. De a lánykának ragyogtak a szemei. Boldog volt.

Megtalálta őket, amint egy távoli ház eresze alatt lapultak. S már tudta, mit kell tennie. Büszkén bemutatta gavallérjait.

V.

Másnap is még itt láttam a két kis lovagot. Jó turisták. A csürben, szénán elháltak. Jó gavallérok. Korzón sétáltatták ideáljukat.

...Szívükben még aludt a férfi egyeduralmi vágya...

Kovásznai

I. oszi. éntermi árak:

Paradicsomleves, tyukkal	10 lej
Román tojás	10 „
Töltött káposzta	16 „
Zöld borsó vajban	10 „
Idei burgonya vajban	10 „
Rizses aprólek	10 „
Füstölt házikolbász káposztával	16 „
Sertés comb	16 „
Sült csirke	20 „
Sertés fatányéros	20 „
Bélszín roston	20 „
Fatányéros	20 „
Bécsiszelet	20 „
Cukrász sütemény	6 „
Ugorkasaláta	3 „
Zöld fejese-saláta	3 „

Isten éltesse Kézdivásárhely legöregebb tűzoltóit!

Csiszár Dénest, Czirmay Árpád, Hamar Zoltán és Tóth Józsefet, akik egy fél századnál több idő óta lelkes tagjai az Önkéntes Tűzoltó Egyesületnek.

Életszükséglet különösen Vásárhelyen a tűzoltóság, a város szerencsétlen, zsúfolt építkezése miatt. Erzi ezt a város apraja-nagyja s aki nem lehet aktív tagja: az lelkes támogatója az önzetlen szervezet munkájának.

Egyébként most, július 29-én lesz száz éve annak a „Nagy-Égésnek”, — amiről akkori pontos feljegyzések maradtak reánk — s amely egy óvatlan szikrától lángbaborította és teljesen elhamvasztotta a város legnagyobb részét. Indokolt tehát a vásárhelyiek áldozatkészsége, — bár jóval több is lehetne, — hogy modern eszközökkel felszerelt tűzoltóságukat fenntarthatassák. Hiszen ma is éppúgy fenyeget a tűzvészély, mint pontosan száz évvel ezelőtt. Mert, sajnos, nagyapáink nem okultak és annakidején az elhamvasztott város helyett ugyanolyan zsúfolt új várost építettek. Felépítette mindenki előbb-utóbb a házát, de éppen oda, ahol volt azelőtt. Mondván, — amint a hagyomány ránk hagyta, — „Már pedig az én jó, borospincémet oda nem adom”. S hiába tervezetett az akkori Székely Határvidék Parancsnoksága szép szabályos utcákat, kevésbé tűzveszélyes építkezést s a terveket hiába bocsátották ingyen a város szolgálatára. Nem akadt, aki az esetleges telekserébe belemenjen. A tradíció, — de főként a... pince miatt.

Örömmel láttuk, hogy a tűzoltóság a tavalyi elemekkel lett gazdagabb. S bár a mindig kész kritizálás mellett, a város minden rétegéből is mind több és több tagja toborzódnak, hiszen szükségünk van összetartó, fegyelmezett munkára.

Adjon Isten Vásárhelynek sok olyan lelkes és munkás embert, mint ez a négy intelligens, öreg tűzoltó!

Kovásznai karcolatok

Ma délből egy óra után valamivel ki-nyitottam az egyik kis ablakomat. A bíróság előtti parkra nyílt. És láttam, hogy három öreg ur ül a padon. Egyik ujságot olvas, nagy szemüvegével. A másik, botjára támaszkodva, mészáz a távol-banuló tekintetével s az ebédutáni szieszta-állásban le-lecsukódó szempilláival. A harmadik, a kezét a mellén összefogta, — mélyen aludt —, feje mellére hanyatlott. A szép zöldrefestett pad szélén ült s araszra mellette egy földbeszurt esőernyő virrasztott álma felett. Az eső-ernyője, hegyével a földbe kapaszkadva, felsőrészen széteső kötésével, előrehajló fogójával, jól betanított kiskutyaként „szolgált” mellette s mintha az öregur álmára vigyázott volna.

Szunyókáló öregur és földbeszurt eső-ernyő: Ime a kovásznai déli órák jelképe.

★

Délután öt órakor a szokásos zuhogó eső. Kis ablakomból jól látszik a zenepavillon. S a fürdőzenekar, amely nem néz se jobbra, se balra, hanem esőben, szépidőben, ha van közönség, ha nincs, játszik délelőtti 10—12 óráig és délután 5—7 óráig. Most is lágyan és édesen szól a cigányzene. Bár a hang útjába fölényesen pattogó esőcseppek vetődnek. De hozzám elhallzik egy-egy történet. Lélek sincs a sétátéren. A zenészek azonban kalapban, kabátban, de csak érzéssel húzzák...

Amint jobban körülnézek, megpillantom, hogy áll valaki az egyik félreeső fa

alatt és feszülten figyel. S látom: a pártagu „állandó” kovásznai „banda” primása, a falu primása hallgatja egyedül a Kovászna-fürdőhely csak a nyári hónapokban muzsikáló primását. Hallgat, majd megpróbálja otthon hegedűjén ő is a melódiákat, hogy legyen új nótája neki is, így tanul jobbsorsban levő kolégáitól, akiknek a parancson túl is érdemes volt lélekből muzsikálni ezen az esős délután...

★

A nyári fürdővendégek bizonyos öltözködési mániába ejtik Kovászna bennszülött lakóit is. Az „elegancia” ragadós. Versengeni kívánnak velük. Ki, ahogy tud. Feltűnő ellentét, de jóleső látvány az a kép, amely előttem gördült el a multkori korzón.

Három tenyeres-talpas, jókötésű székely-fehérrép. Testvérek lehetnek. Mind a három egyöntetű, piros, háziszőtt ruhában. De csak egy udvarlóval. És mégis. Egyszerű ruha, egyszerű szín és csak egy legény... büszkén sétáltak a felicomázottak tömegében.

★

A helybeliek nagyobb társaságával álltak a sétatér végén. Köztünk van a helyi állami iskola magyar tagozatának egyik magyar tanítója is. Beszélgetünk. Majd két gyermek közeledik. Elemisták lehetnek. Azt mondja az egyik: „Várjál, Pista. Hazafutok, de várj meg”... S amint mellettünk elsiet, Bună ziua-val köszönti tanítóját.

Amint tanulta.

Kovásznai ablak

Kovásznán nyáron gyöngy az élet! Tudja ezt, aki egyszer itt járt. A sok állandó fürdővendég, a vasárnapi vendégek. Sőt... a főszolgabíró ur is...

A tavalyi közkezdelt főbíró elhatározta, hogy most nyár elején visszatér Bukarestből Kovásznára. Amit akart, meg is tehette, hiszen nagybefolyású bukaresti család tagja. A minisztériumban gyorsan jött a kinevezés, elindult Kovásznára, hogy átvegye hivatalát. Azonban valamivel nem számolt. Hogy Kovászna kitűnő hely, pláne nyáron. Ahol a víz és levegő csodálatos hatással van az emberekre. Megacélozza, újjászülí őket. Ez a csodálatos hatás nem kerülte el az áthelyezett másik főbíró Popescu urat sem. Olyan erőteljes kölcsönözött neki, hogy dacolhat a minisztérium rendeletével.

Popescu főbíró ur, akit csak a tavalyi helyeztek Kovásznára, nagy meglepetésre kijelentette, hogy ő bizony nem megy el, mert itt szereti. És nem zavartatja pozícióját semmi felsőbb ártatlan óhajítással. Nem adja át a hivatalát Sapuanu főbíró urnak. A megyefőnök urhoz is fordul és Kovásznához ragaszkodik. Így dől el majd, mi az erősebb? — A kovásznai vizek és levegő hatása, vagy a bukaresti rendelet-e?

Kovásznaiak!! Hát kell ennél jobb reklám a fürdőhelynek? Ambár... Lehetőség más ok is... De ne mondjátok... Árt a szépségnek. A reklám szépségének.

Számtalan természeti kincse tövében elesetten és fásultan fekszik Kézdivásárhely

Milyen lehetőségek várnak Kézdivásárhely kiaknázására? Mit mond az innen elszármazott Bányay János geológus-professzor?

Kézdivásárhely szokatlanul érdekes fekvése méltán kelti fel az idegen érdeklődését. Domb tetején terül el, a környékből élesen kiemelkedve. A vidéken bizonyos vonal irányában borvíz és szén-gáz-források vannak és ásványvizes gyógyfürdők.

A várostól félkilométernyire, mint egy csendes hívogatás, úgy tűnik elő a Nagy-család tulajdonát képező Fortyogó ásványi hidegfürdőjével és meleg kádfürdőivel. Nagyapáink a mi időnkre már legalább is lófogatu vasutat képzeltek a város és Fortyogó közé... Jól haladunk, ma már az akkori kocsit fenntartása is probléma.

Fürdőért más irányban sem kell túlmenni. Kovászna—Kézdivásárhely közé húzott vonal Csik felé meghosszabbított irányában, a hegyek közé elbujt, kies Csiszár-fürdő, a szemközti hegyoldalon pedig a Transylvania-fürdő várnak rá.

Családi nyaralásra kiválóan alkalmas helyek. A kirándulók és nyaralók fenyvesért, vízeért és kenes u. n. „büdös” barlangjáért keresik fel.

Ezek kimondottan Kézdivásárhely fürdői. És Kézdi mégsem nyert 50 százalékos vasúti kedvezményt, mint annyi más kevésbé hívatott fészék.

Kinek a hanyagsága? Ne kérdezzük. Nemcsak a vezetőség, de a lakosság maga is hibás. Hiszen számot sem vetett

soha, hogy milyen kincsek és lehetőségek birtokosa.

Multkoriban is az Erdélyi Kárpát Egyesület felhívása a közönséghez adatok közléséért az idegenforgalmi propaganda számára a lakás, étel, túrdók, elszállásolás stb. viszonyokról, — eredménytelen maradt. Nem akadt, aki szükségesnek tartotta volna egy kis idegenforgalmat idevarázsolni. Vagy pedig lekiacsinylak a jelentőségét.

Ha csak az innen elszakadt geológus-tanár, Bányay János véleményét vesszük, az is elég volna, hogy felkeltse a közérdeklődést. Azt mondja, hogy új kereseti források nyílnának számunkra egy kis ügyességgel, hogy buzánk acélos és a bánáttalvetkeznek, az a természet ajándéka, melyet csak elfogadni kellett. De, hogy szép vidékeinket, gyógyvizeinket, barlangokat keresetté tegyük, oda egy kis céltudatos propaganda is szükséges.

„A Fortyogó és környékén levő elég sok borvíz-forrás nincsen annyira kihasználva, mint amennyire ezek a vizek megérdemelnének” — mondja Bányay. „Pennek a jóltermő terrasznak éppen a gyenge oldala, amelyik egyáltalán terméketlen, az hozhatná a legnagyobb jövedelmet. Az Akasztófa-dombtól nyugatra eső részen, ezen a kiszikkadt fölton, bő széndioxidgáz van, amit szénsavgyárnak, vagy gáz-fürdőnek fel lehet használni. A gáz-fürdő ma mind na-

gyobb szerephez jut és annak megvalósítása nem is kerülne sok befektetésbe. Ha pedig a már meglévő fürdőket sikerülne nyaralási akcióval kiépíteni és olcsósággal a közeli nagyobb városoknak, Brassó, Szentgyörgy stb. ünnepi vikkend fürdőhelyeivé fejleszteni, az volna a legjobb.”

Hasson erre a vidékre is, hogy a csúriak már megmozdultak!...

S legyen Vásárhely is nyáron: fürdőváros.

Ami nincs máshol, csak Kézdivásárhelyen:

UDVARTÉR. Udvar is, meg tér is, illetve aki betér ide, az „meg-tér” is. Hiszen nem kell megijedni. Nem az illatoktól... Hanem, mert zsákutcák ezek. Van vagy száz darab belőlük Vásárhelyen. Jellemző tulajdonságuk, hogy sokan pont a Piacról nyílnak. Suttymban a házak alól. Amiért is ezek a házak nem tehetnek kaput, mert az udvartéren sok családlakik. Arról sem tehetnek ezek a foghíjas szájra emlékeztető kaputlan házak, hogy úgynevezett „gang”-juk alól csak úgy szivárog ki a szelek. Különösen télen. De a vásárhelyi KORZÓ nem zavartatja magát. Fő, hogy aszfalt van. S az esti fényért érdemes egy kis gyor-morfájást nyáron, egy kis hűlést télen elszívni. Hiszen ugyanis majd mindenkinnek fáj a foga a korzón... Valakire.

VIGADÓ-SZAG. Ez, kérem, a második fő vásárhelyi „specialitás”. Sőt nevezetesség. A szagok-szagja. Büszkéik is rá a vásárhelyi polgárok!...

A Vigadó Kézdivásárhely „Redout”-ja. Van ott: étterem, bálterem, kávéház, mozi, szoba, sőt... A multkori Vigadó-átalakításakor egy idegen fel merte vetni azt a szerény egyéni véleményét, hogy a melékhelyiség, ha fő helyen van egy épületben, az csak az építkezés hibája... Na, de nem azért vagyunk Vásárhelyen. „Aki nem dolgozik, ne is egyék” — vágta rá a dolgos vásárhelyi vezetők. S azóta ez a kérdés végleg elintéződött.

S így — piaci körsétáskor a Vigadó előtt lengedező szellő ma is eszembe idézheti a legelső diákbálam kesernyés-kedves emlékét, mozielőadások halk hívását, a városi tulajdont képező kultur-ház összes kultur és nem-kultur emlékeit. Ezeket bennem is az események hullám-tömegein keresztül, mind különféle illatok kötötték meg. Amint érintetlen becsében tartja meg minden bizonynyal a nyájas idegen előtt is e város kultur-emlékeit... a vigadó-szag.

HA MÁR ITT TARTUNK... Jó lenne, ha az illetékesek figyelme kiterjedne arra is, hogy Kézdivásárhely egyetlen strandfürdőjéhez vezető ut legyen, ha már nem is kellőképpen gondozza. Le igyalábbis akkora figyelembe részesítve, hogy több szemetet ne hordjonak mentőre a város szemetes kocsijai.

Azt megértjük, ha egy „politikus” a más-pártbelieket ellenséggént kezeli és azokra minden piszkot ráken. Nem beszélünk komolyan. De, hogy a strand felé vezető utat személtelakító helyé „avanzsálták” a nacionalista rezsim idején, nem tudni, mi más okból, minthogy a strand létesítője nem volt azonos pártállású, — ezt keményen elítéltük. Elnézzük a közönség megbecsüléséről és a közegészségügyről is szó lehetne. Most már erősen itt volna az idő, — szezon elején, — valamit tenni, hogy kellemesen járható ut legyen a strandig a nagy melegekben. Nemcsak a személtelakításáról, hanem az ut fásításáról is gondolkodni kellene!

Elvégre a tavaly óta kormányfőnökség volt...

Mária királyné Brassóban

Brassó, július 23.

Szombaton délelőtt fél 12 órakor Brassóba érkezett Mária anyakirályné. A királyné kíséretével együtt még a déli órákban kiment törösvári kastélyába, ahol pár napot szándékozik tölteni.

Negulescu tábornok ur
— civilben

Nagyvárad, július 22.

Néhány héttel ezelőtt leszedték a nagyvárad városi hivatalainak ajtáiról a magyar feliratu táblákat.

Ki állt ennek a háta mögött, ki volt a spiritus rector, nem tudtuk.

A város évek óta válsággal küzd, bajokkal, gondokkal. Vajjon ez a cselekedet segítségére volt-e a városnak, kihuzta-e a kátyúból, segítette-e valamit?

A rendeletet végrehajtották egy szűkebbkörű városi bizottság rendeletére. Utánajártunk, ki sugalmazta ezt a türelmetlen rendeletet, kinek fájt az, hogy ha a román Cassa szó alatt, ott szerénykedett kisebbségi sorsának minden szomorúságával ez a szó is, hogy „Pénztár.”

Utána jártunk és megtudtuk: Negulescu Traian, városi tanácsos, nyugalmazott tábornok volt a szorgalmas hazafi.

*

Pár nappal ezelőtt egy sovány, igénytelen külsejű ember jelent meg az annyi vihart kavart váradi strandon.

A medencénél ott, ahol nagy a víz, egy tábla van kiakasztva románul és magyarul: Vigyázat, mély víz! A sovány, igénytelen külsejű ur kifogásolta, hogy a táblán magyarul is fel van tüntetve a mély víz. — Elég románul is — mondotta és türelmetlenül dobogott a lábával.

— Ki volt ez a kellemetlen ur — kérdeztük.

— Negulescu Traian tanácsos ur — volt a válasz.

Negulescu Traian ur, akitől megfuladhatnak a magyar fürdőzők, a nagyvárad magyar fürdőzők. Aki egy medencére kiakasztott táblából is nemzetiségi kérdést csinál. Pedig kár volna elpusztítani ezeket a fürdőzőket, tanácsos ur. Rendes, békés polgárok ezek, akik még azt sem kérdezték meg önmaguktól, hogy mire fordították a strandépítés alkalmával a három és félmilliót.

*

De ugyanakkor, amikor esetleg bántjuk Negulescu Traiant, ne felejtsük el az érem másik oldalát is, amikor békés és türelmes ember és nem zavarja a magyarnyelvű felirat sem.

Igy például azokban a piaci sátrakban, ahol a tanácsos ur termékeit árulják, hatalmas táblákon magyar nyelven ragyog a felírás: Idei kalarabé csak itt kapható. A legszebb paradicsom. Mintagazdaság.

Ezeket a helyeket nem véteti le Negulescu ur a magyarnyelvű táblát, nem törli a magyarnyelvű feliratot. Itt ki egyezik nemzeti türelmetlensége kereskedői politikájával.

*

Különben a város érthetetlen okokból felszántatta a Ligetben Nagyvárad egyetlen gyerekjátszóterét s amikor Bolzár Imre nagyvárad adófizető polgár egy kétszáz aláírással ellátott kérvénnyel ennek megváltoztatását kérte, Negulescu ur rákiáltott — ne hozzon ilyen memorandumokat, maga bolsevista, mert bezáratom.

Értesülésünk szerint Negulescu ur tanácsosi működésének elején elrendelte, hogy hivatalába való belépésekor mindenki felállva üdvözlje. Fletrajzról egykor majd így fognak megemlékezni róla: „Civilkorában sem tudta sohasem elfelejteni, hogy valamikor tábornok volt, ilyen nagy városi tanácsos volt Negulescu Traian.”

Mindezeket összegezve, ezennel kérjük Negulescu Traian urat, ne felejtse el, hogy ebben a városban nyolcvan százalék magyar ember él. Ne felejtse el, hogy az adófizető polgárnak nemcsak kötelességei, hanem jogai is vannak. Ne felejtse el, hogy már nem tábornok, hanem a város érdekeiért dolgozni köteles városi tanácsos.

Mindezek fejében viszont mi is megígérjük neki, hogy sohasem fogjuk elfelejteni azt, hogy ennek a városnak egy ilyen türelmetlen, kellemetlen, folytonosan kisebbségek ellen dolgozó, nyugalmazott hazafit rendelt a végzete.

g. i.

NAGYVÁRADI MONTÁZS

A férj: sikkasztó pénzügyi tisztviselő, a feleség: kémnő
A klubok urilánya, akit csalásért feljelentenek
Savoni mester gitárprofesszor és betörő

Nagyvárad, július 22.

Még mindenki emlékszik arra a különösnek tetsző hírre, hogy Gonda Vilmos volt nagyvárad fakeskedő kémkedik Románia részére.

Barátai és ismerősei nevettek rajta. Nem olyan legény — mondották és legyintettek hozzá. Gyáva ember volt mindig. Hogy kémkedne, ugyan... És nagy kézlegintések közepette Gonda urat a budapesti honvéd főtörvényszék tizenöt évi börtönrre ítélte.

Ez most mind megelevenedik, mert tegnap megérkezett Nagyváradra Orosz József. — Férje, Orosz József, volt pénzügyi adóellenőr, akit adócsalások miatt nemrégiben letartóztattak és később kaució ellenében szabadon engedtek.

Orosz József nével az ügyészségen találkozom. Nem sokat változott a budapesti Konti-utcában. Csak a haja szürkült meg valamennyire. Ja, öt és fél év négy fal között, mikor a napok olyan nehezen telnek, nem tréfa dolog Most szabadult. Beszélgetünk.

— Én ártatlan voltam. Nem kémkedtem soha. Gonda, az igen. Annál egy levelet is találtak, de nálam nem találtak semmit, semmi bizonyíték és mégis öt és fél évet ültem... Végigimittja a haját és folytatja. — A férjem eleinte gondoskodott rólam. Azután már nem. Neki is kellemetlenségei voltak. Elváltunk. Most Szalárdra megyek. Kis bodegát nyitok.

Majd megélek valahogy...

Közben jönnek és mennek az ügyészségen. Idegen és ismerős emberek. Furcsa figurák. Orosz József nével elbucszuk. Elmegy új életet kezdeni. Ami eddig volt, nem számít. Majd most. Családi élet Nagyváradon! Amíg nem derítettek fényt rá, semmi baj sem volt. Addig ment minden jól. Tellett mindenre. Nem ismerték a szükségét. Azután rájöttek. A férj közpénzeket sikkasztott, a feleség kémkedett. Ebből éltek. Nem sikerült. Most elválnak. A férj tovább próbálkozik ezen a bizonytalan váradi flaszteren, a feleség pedig felül a vonatra és Szalárdon bodegát nyit. Nincsenek különösebb gondjaik. Nem sokat törődnek az egésszel. Mit vesztethetnek ők, akiknek már semmijük sincs? Alakok, emberek, itt élnek közöttünk, mindig találkozunk velük, sohasem tudjuk miből élnek...

*

Es forog a kép. Ez már az uri társaság. Valami Várnai Aranka. Állandó, kitűnő táncosa a kluboknak. Honnan került elő, minek jött, ki tudja? Itt van. És ez elég. Jelen van. Ez elegendő. Kedves és szép, ez már belépő az uri societásba. Körülrajongták, mert azt hitték gazdag. Udvaroltak neki, mert szép volt és szórta a pénzt. Mikor megszorult néha, később egyre gyakrabban, kisegítették. Társaság-beli fiatalembereket állított meg az utcán pillanatnyi pénzzavaraihoz. Később a pillanatok elnyúltak. Órák, napok, hetek és hónapok lettek belőle. Várnai Aranka eltűnt. Most ismét előkerült. A ruhája ugyanolyan elegáns, mint

régen, de a kísérete már más. Lakhelye a rendőrség. Felkísérték, mert a fiatal emberek türelmetlen hitelezőkké alakultak és feljelentették a kitűnő táncpartnert. Nem történt semmi. Váradi tovább mulat. Aki elmegy fölőseleg. Aki eltűnt, észre sem veszik. Váradi nem szabad komolyan venni, ő sem vesz senkit sem komolyan...

*

Es Savoni mester. Az ember el sem hinné, hogy olasz eredetű. Csupa váradi gesztus. Csupa váradi lendület. Savoni mester a kitűnő gitárprofesszor tegnapelőtt „lebukott”. Kiderült ugyanis, hogy nappal gitárt tanított behunyott szemekkel az olasz kék égne gondolva. Éjszaka azonban a váradi szürke ég és tompafényű csillagok alatt, betört.

Vagy nyolc helyre tört be. A kilencedik már nem sikerült. Megfogták. Észrevették. Mint gitárművész sohasem tűnt volna fel — mint betörő rögtön érdekes lett.

— Művész vagyok — mondja — az ügyészségi cellában, nem tudtam megélni, mit csináljak.

— Nem művész — replikázunk Savoni mesternek, mert akkor meg tudott volna élni...

Savoni elmereng. Eszébe jut az olasz ég, a felesége és két gyereke. Nápoly. Könnyezni kezd. Ő a legszomorúbb betörő e pillanathban a nagyváradi fogházban és egyben a legnagyobb művész is.

Gitárja szomorúan szegre akasztva, otthon lóg egy szegen. Elképzelem, így akaszthatta fel olykor lirai hangulatait, így függeszthette fel olykor Savoni mester, mikor eszébe jutott, hogy nem tud megélni s ezért finom ujjával idegen kasszákat nyitott fel sietve...

Gábor István

Furcsa sikkasztási vád egy volt
városi tisztviselő ellen

Temesvár, július 22

Tegnap újabb tárgyalást tartottak a jóideje húzódo Bittó-ügyben. Az ügy még most sem ért véget, de az ősszel ez is bekövetkezik s a jelek szerint, akkor jön a csattanó.

Bittó Antal, Bittó Ferenc, ismert tekintélyes temesvári polgár fia, ez év elején még a városi tejjüzemnél volt alkalmazásban, mint pénzbeszedő tisztviselő. Ilyen minőségében behajtott Ioanes Apsa közjegyzőnél 1048 lejt. A számla azonban többről szólt a Linca városi főtisztviselő, volt anyakönyvvezető, aki a múlt év végéig a tejjüzemet igazgatta, utasítást adott Bittónak, hogy hajtsa be a teljes összeget. A részletfizetést el kellett fogadnia, de tartás magánál és járjon utána a hátralék behajtásában is, hogy az egész számlaösszeget utalhassák és könyvelhessék be. Közben leváltották az igazgatót és 1934 január 17-én, Buna Demeter került az üzem élére.

Február 8-ikán meglepetésszerűen rendőr kereste a fiatalembert lakásán és felvitte a rendőrségre azzal, hogy az igazgató sikkasztás miatt feljelentette.

Bittó azonnal letétbe helyezte a pénzt a rendőrségen és tiltakozott a vád ellen.

A városnál lefolytatott fegyelmi eljárás teljesen tisztázta Bittót. Linca, a volt igazgató

maga vallotta, hogy Bittó többször kérdezte, mit csináljon a nála lévő részletösszegekkel, amelyhez még be kell hajtania a hátralékot. Ilyen értelemben vallott Linca a mostani tárgyaláson is. Miután a város rendben levőnek találta az ügyet, az ügyészség sem emelt vádat, fenntartotta azonban a magánvádat Buna s így került a dolog a járásbíróhoz. Itt nemcsak a volt igazgató, hanem a tejjüzem egyik könyvelője is Bittó javára vallott. Mivel más tanukat is idéztek meg, ítéletre mégsem került sor, hanem október 5-ikére halasztották az újabb tárgyalást.

Az ügy pikantériája, hogy Buna Demeter Linca vallomása után most már ellene is vádat emelt.

Tekintve, hogy Bittóknak házuk és vagyonuk van, az ezer lejes sikkasztási vád teljesén furcsán és érthetetlenül hangzik. Az ügy hátterében tudunkkal személyi, vagy nemzeti elfogultság húzódik meg és a valószínűség az, hogy ősszel, mikor a bírósági eljárás véget ér, a volt tejjüzemi igazgató és tisztviselő — mert időközben Bittót kitétték az üzemtől — visszafordítják a vád furkosbotját és hamis vádemelés és hatóság előtti rágalmazás címen ők vonják majd kérdőre Buna igazgatót.

LEGUJABB

Tatarescu ma délelőtti audiencián volt az uralkodónál

A kihallgatás után a miniszterelnököt ebédre visszatartotta az uralkodó.

Gust Waldemar provokál...

Az Adeverul legutolsó száma az első helyen foglalkozik az erdélyi hitleristák szebeni hivatalos lapjának, az Ostdeutscher Beobachternek azzal a cikkével, amely élesen nekirohan annak a kormányrendeletnek, amely feloszlatta az erdélyi hitlerista szervezeteket.

Az Adeverul gunyosan megjegyzi, hogy ugylátszik, Gust Waldemar doktor mindenáron mártir akar lenni és ezért állandóan provokálja, hogy letartóztassák.

Cuzista támadás egy gyorsvonat zsidó utasai ellen

Az előkelő Eforia fürdőhely közelében cuzista diákok bántalmazták egy gyorsvonat zsidó utasait. Nagy botrány támadt, megrántották a vészféket, egy nő elájult.

A konstancai főügyész és rendőrkésztor kiutaztak a színhelyre. Állítólagosan megállapították, hogy a támadó diákok csoportjában résztvettek komolyabb diplomás emberek is, így dr. Xefon bukaresti mérnök, Păruorea és Tudor Ionescu mérnökök és még többen. Az ügyben erőlyes vizsgálat indult.

Ifjukommunistákat tartóztattak le Máramaroszigeten

A máramaroszigeti rendőrség névtelen feljelentés alapján a város közelében

levő malomkertben több gyülekező ifjúkommunistát fogott le. A rendőrségen adott információ szerint a gyűlésen az augusztus elsején megrendezendő tüntetést készítették elő. A letartóztatottak kihallgatását szombaton délelőtti kezdtek meg és eddig hat fiatalembert és négy leányt vettek előzetes őrizetbe. A letartóztatottak között van Katz Nándor máramaroszigeti ügyvédjelölt is. A letartóztatottak névsorát a rendőrség nem adja ki. Újabb letartóztatások várhatók

MEGHALT A VOLT MAGYAR KORONAŐR

sédni és remetei Ambrózy Gyula gróf kápolnásnyéki birtokán 62 éves korában.

A bécsi robbanóanyag-per

valamennyi vádlottját bűnösnek mondta ki a törvényszék. Zauner Waltert 6 és fél évi, Leopoldner Ferencet 6 évi, Girzik Ernőt 5 és fél évi, Nadoschil Károlyt Pflügel Brunót öt-öt évi sulyos börtönrre és Gross Károlyt hathónapi börtönrre ítélték.

LELÖTTEK EGY RENDŐRT BÉCSBEN

Két fiatalember a Kepler-téren rálőtt egy Forstner nevű rendőrrre. A rendőrt a golyó altestén sulyosan megsebesítette. A merénylőket, Gerl József 22 éves és Hausböck Rudolf 26 éves munkások személyében elfogták. A rendőrségen szociáldemokratáknak vallották magukat és beismerték, hogy ők követték el bombamerényletet a Dunaparti-vasút ellen is.

Pénteken ismét három bombamerényletet követték el Ausztria területén. Az aacherkircheni villamosművek ellen, amelynél 4 ember megsebesült, Mittelwaldeben és Schotwaldban. A két utóbbinál nem sebesült meg senki.

GAZDASÁGI TANÁCSADÓI

Baromfitenyésztés

második lényegesen átdolgozott kiadás

Dr. Bernátsky Jenő

250 oldalas, számtalan ábrával ellátott könyv
ára 120.- Lei.

Kapható a Brassói Lapok Könyvostábjában
Brassó, Kapu-utca 56-58. az udvarban.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Megszűnt a Kreditanstalt állami kezessége

Bécs, július 22.

A Kreditanstalt közölte az osztrák kormány, hogy készfizetőképessége teljesen helyreállt és nem látja szükségesnek betéteire az állami kezesség további fenn-tartását.

A kormány a Kreditanstalt átirata után a betevők hozzájárulásával törvényerejű rendelettel megszüntette az állami kezességet.

A jövő héten írják alá a francia-román címlettulajdonosokkal kötött egyezményt

Páris, július 22.

Slavescu pénzügyminiszter szombaton folytatta tárgyalásait Germain-Martin francia pénzügyminiszterrel. Részletesen megvitatták a francia román címlettulajdonosok közötti megállapodást, amelyet főbb pontjaiban jóváhagytak. A meg-egyeztetést a jövő héten írják alá.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara éles akciót kezd a városi rezsimunka ellen

Marosvásárhely, július 22.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara ma interimár-bizottsági ülést tartott, amelyen Căprucian Melinte idő-közi bizottsági elnök elnökölt.

Az interimár-bizottság Bustya Béla építőiparost, az interimár-bizottság tag-ját jelölte ki arra, hogy a kereskedelmi és iparkamarát a vármegyei tanácsban hivatalból képviselje.

A bizottság ezután 10 tagot jelölt ki a betegsegélyzőpénztár vezetőségébe, akik közül öt tagot fog kinevezni az illetékes minisztérium, továbbá két cenzort is je-lölt ki.

Tárgyalta a bizottság a marhavásártér ügyét, amely most az iparkamara hatás-körébe jut át és ebben az ügyben egy bizottságot jelölt ki a kérdés tanulmá-nyozására.

Beszámolt az illetékes kiküldött az áruárak ügyéről és az annál mutatkozó eredményről is.

Bustya Béla építőiparos, interimárbi-zottsági tag ezután élesen kikelt a Ma-rosvásárhelyi városánál divatban levő rezsi-vállalkozások ellen, amelyek az adót fizető építőiparosokat teszik tönkre. Várady Árpád építő szintén hozzá-szól a kérdéshez és példákkal támasztja alá a rezsi-munka elleni tiltakozást.

Az iparkamara vezetősége elhatározta, hogy vizsgálatot vezet be ebben a fontos ügyben, majd küldöttségileg fog tiltakozni a káros rendszer ellen a városnál és ha a tiltakozás nem vezet célhoz, úgy megkeresi a sérelem orvosolása érdekében az illetékes minisztériumot is.

A marosvásárhelyi kamara akciójának valószínűleg országos visszhangja támad.

Primăria Municipiului Braşov

No. 16.666/1934

terv. technic

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY

A Horea- és Cloşca-utcában eszközlendő esz-kolnázási munkálatok átadása céljából folyó évi augusztus hó 4-én délelőtti 11 órakor a pol-gármesteri hivatalban a könyvviteli törvény 88-110. szakaszai alapján egy nyilvános árve-rés fog megtartatni.

A munkálatok összártéke 370.000 lej.

Az ideiglenes garancia az ajánlott összegnek 5 százaléka.

A részletes feltételeket a költségvetést és a terveket a városi mérnöki hivatalban lehet be-tekinteni.

Braşov, la 13. Julie 1934.

Domisia Interimară, Secretar General:
Preşedinte: R. Maxim m. p.
Dr. Bogdan m. p.

Seful Serviciului,

Ing. Sef.: A. Socol m. p.

A hitelbizalom helyreállítására

Rendkívül megszigorítják a kényszeregyességi eljárást

Az a kényszeregyességi adós, aki egyetlen részletet nem tart be pontosan, elveszti összes kedvezményeit

Brassó, július 22.

Röviden jelentettük, hogy a kormány törvényjavaslatot terjesztett a szenátus elé a kényszeregyességi törvény módosi-tásáról. A hitelezők szempontjából a tervezett törvénymódosítás meglehető-sen elkésett, mert ma már nem olyan gyakori kényszeregyesség, mint az el-múlt években, amikor a kereskedők, bankok és vállalatok tömegesen váltak fizetéseképtelenné a gazdasági válság következtében és kértek kényszeregyes-séget.

Ma már a gyáros a nagykereskedőnek és nagykereskedő a kiskereskedőnek, vagy egyáltalán nem hitelez, vagy ha igen, csak olyan garanciák mellett, ame-lyek majdnem teljesen kizárják a nem-fizetést és a kényszeregyességet.

Az indokolás szerint a kényszeregyes-ségi törvény megváltoztatását az tette szükségessé, hogy a múltban a törvény jókaratu intencióival sokan visszaél-tek. A törvény ugyanis önhibájukon ki-vüli fizetéseképtelenné vált kereskedők részére engedélyezett bizonyos kedvez-

ményeket, de ezeket a kedvezményeket azok is kihasználták, akik a hitelezők ki-játszására, tehát rosszhiszeműen kértek kényszeregyességet. A törvény kijátszá-sa kedvezőtlen hatással volt a kereske-delmi hitelre és — az indokolás szerint — az új törvénymódosításnak az volna a rendeltetése, hogy a hitellel fellendi-téséhez hozzájáruljon.

A törvényjavaslat mindenekelőtt gyor-sabbá teszi a kényszeregyességi eljárást és

megnehezíti a hitelezők rosszindulatú kijátszását.

A tervezet a legalacsonyabb kiegye-zési kvótát az eddigi 40 százalékról 50 százalékra emeli fel és a fizetési határ-időt is megrövidíti.

A legmagasabb határidőt a javaslat 4 évben állapítja meg, amely idő alatt leg-alább 80 százalékos kvótát kell fizeni, ha viszont a fizetési határidő 2 év, akkor a kvóta 60 százalékos kell legyen.

Egyik legfontosabb intézkedése a kényszeregyességi törvény módosításá-ról szóló javaslatnak az, hogy

a kényszeregyességi kérés benyújtása nem lesz többé felfüggesztő hatállyal a folyamatban levő peres eljárásokra, vagy a már elrendelt végrehajtásokra. Szigorú intézkedéseket tartalmaz a kényszeregyességi eljárás lefolytatásá-ra vonatkozólag is, amennyiben nem en-gedi huzni az időt. Ha az adós, illetve kényszeregyességet kérő cég a második tárgyalási határra nem terjeszti be a hitelezők névjegyzékét, azok pontos lakcímével együtt, úgy már el is esik a kényszeregyesség jogától.

Egy másik intézkedése a javaslatnak az, hogy eltörli az ugynevezett kegyelmi határidőket, vagyis ha

az adós nem tartja be a megállapított határidőket, nem kaphat a fizetésre újabb haladékot és elveszti a kény-szeregyességi eljárás összes kedvezmé-nyeit.

Amint a fentiekből kitétni, a módosi-tott kényszeregyességi törvény, ameny-nyiben a javaslat változatlanul fog át-menni a törvényhozáson, olyan szigorú lesz, hogy nem igen lesz kedve senkinek kényszeregyességet kérni!

Áruhiány van a belföldi fémpiacon

Sárgaréz helyett bronzot kezdenek használni az armatura-gyárak

Bukarest, július 22

A belföldi fémpiacon is komoly zavarokat idézett elő a behozatal megszorítása, illetve a devizakiutalások szüneteltetése és minimális volta. Ennek következtében kevés áru van a piacon és az árak magasan felette vannak a világpiaci paritásnak. Az egyes fémekben a helyzet a következő:

Rézről nagyon keveset hoznak be, mert nem adnak rá devizát. Emiatt a belföldön található ócskaréz ára különként 23-24 lej, míg a kül-földi új réz csak 18-19 lej.

A ón mentesült ugyan a kontingentálás alól, de nem adnak rá devizát. A múlt hónap-ban még elég áru volt a piacon, de most már alig van jelentős tétel belőle. Az ára 170-171 lej körül mozog.

Horganyban határozott hiány van, habár sok áru fekszik a vámnál. Nincs importengedély

ezekre a készletekre. A nagybani ár ma 19-19.25 lej.

A nikelt erősen keresik az armaturagyárak és ócska árúért 40 és 50 lejt is fizetnek külön-ként. Új áru 100-120 lejbe kerül, amikor akad.

Nincsen ára az ócskavasnak, amelyért a Ro-sica, mint a legnagyobb átvéő, ma már csak 90 banit fizet, holott az általa külföldről im-portált ócskavas körülbelül 1.60 lejbe kerül.

Letört az ára az ócska ólomnak is az ólom-csökkentéssel felosztása óta. Az árak 9-10 lej-ről 7.50-8 lejre mentek vissza.

Az ócskafém piacon még leginkább mutatko-zik kereslet bronzban, amelyet újabban az ar-maturagyárak mindinkább kezdenek sárgaréz helyett használni, egyrészt, mert nem kell im-portálni, másrészt, mert tartósabb. A bronz ára 21-22 lej.

Áru- és pénzpiac

TERMÉNY ÉS PIACI ÁRAK SZATMÁRON

A hetipiacon a felhozatal igen gyenge volt a vételkedv is lanyha. Terményárak: Buza 400-420, rozsa 220-230, árpa 230-250, krumpli 80-100, zab 240-260, bab 400, tökmag 500, napraforgó 350-340, tengeri 280-300 lej métermázsanként. Baromfi: tyúk 25-35, csirke 10-25, tojás párja 1 lej 50 bani.

TFMESVARI ÁRUPÍAC

Lisztárak: Nagymalmok: 0-ás 7.20, 4-es 6.40, 5-ös 5.90, 6-os 5.40, 8-as lábliszt 2.90-3, korpa 2.70-2.80. Középmalmok: Középmalmok: 0-ás 7, 4-es 6.20, 5-ös 5.80, 8-as lábliszt 2.55-2.60, korpa 2.35-2.40. Kismalmi árak 20 banival olcsóbbak.

Bőrárak: marhabőr per kg. 21, fejes borjubőr 34, fejetlen borjubőr 45, nyírott juhbőr darabonként 50 lej. Irányzat lanyha. — Allatárak: belföldi árak kg-kénti élőszuliban: tejelő tehén 10-12, ökör 7-9, tehén 5-7, hussértés 15-16, zsírértés 16-18, juh 4-5. Exportárak: sertés 18-20, marha 7-10, fiatal bika 7-10. Piaci árak: nyári szemes zöldborsó

kg 14 lej, zöld bab 4-6, paradicsom 3-5, zöld káposzta fejenként 1-2, kelkáposzta 1, tök 3-5, burgonya 1.50, zöldpaprika darabja 10-30 bani, ugorka darabja 10-15 bani, vereshagyma kg. 3-4, alma kg 4-6, körte 5-8, szilva 3-5, szőlő 12-16, málna 16, barack 10-16, ősziba-rack 12-14, cukordinnye 3-4, görögdi-nyye 2-3, tej 3-4, tejfel 28, tehénturó kg. 14, juhturó 24, tehénsajt 12, juhsajt 16, vaj 50, teavaj 55-60, tojás 80-90 bani, rántani való csirke párja 25, sütni való csirke 30-35, hizott liba darabja 120-140, liba 60, hizott kacs 60, kacs 30, sertéshus kg. 24-28, marhahús 16, bor-juhus 22-28, zsirszalonna 28, füstölt szalonna 35, lóhús 4, fehér kenyér 7, félbar-na 6, sütemény darabja 1.50 lej.

ARAD:

Terményárak: Buza 410-420, tengeri 232-240, árpa 220-230, zab 232-240.

Takarmányárak: Széna 90-120, lóhe-re 100-120, Szalma 30-40,

Allatozásár: Szarvasmarha élőszuliban 7-8, Borju 10-12, Sertés 13-16 lej.

CSIKAGÓ

Buza: július 99.50, szeptember 101, december 102.

Kukorica: júliusra nincs jegyzés, szeptember 63 és egykettő, december 66 és egykettő.

Zab: júliusra nincs jegyzés, szeptember 45 és háromnegyed, decemberre nincs jegyzés.

Rozs: júliusra nincs jegyzés, szeptem-ber 74, decemberre nincs jegyzés.

WINNIPEG

Buza: júliusra nincs jegyzés, október 87 és ötnyolcad, december 88 és egyket-ted.

LIVERPOOL

Buza erős irányzat: július 5.02 és egy-negyed, október 5.05 és ötnyolcad, de-cember 5.08 és egynyolcad, március 5.09 és egykettő.

Kukorica erős irányzat: júliusra nincs jegyzés, augusztus 9.07 és egykettő, szeptember 9.09.

ÁLLATPIACOK KÜLFÖLDÖN:

Milánóban a vágómarhavásár 432 dara-bos felhajtásban változatlan irányzat mel-lett a következő árakat fizették: ökör I-a Lit. 2.50-2.70, II-a 2.10-2.50, tehén I-a 2.20-2.40, bika I-a 2.50-2.60, szedett marha 2.10-2.50 élőszulyként.

Párisban a birkapiacra 9321 darab volt a felhajtás. Élénkebb forgalom mellett az árak változatlanok maradtak. Árak: fran-ci bárány Frf. 12-15.60, ürü 8-13.40, anyabirka 6-9, magyar ürü 10-10.50, huskgként. A lóvásáron lanyha irányzat mellett élőszulyként Ffr. 1.50-2.70 fi-zettek.

VAJPIACOK KÜLFÖLDÖN

Drezdában erősen érezhető a vidéki vajfogyasztás emelkedésének hatása és ennek következtében a felhozatalok ismét visszaestek. Az irányzat szilárd és első-sorban a márkázott árut keresik. A né-met márkázott vajért Rm. 1.25, a finom szövetezetű vajért 1.22, a szövetezetű vajért pedig 1.18 fizettek fontként. — Párisban megélénkült a vajpiac forgal-ma, a felhozatal azonban itt sem öltött nagyobb méreteket. Árak: normandiai vaj Ffr. 11.-15.50, charentei és hasonló 10-17, egyéb belföldi 10-14.50 kgként.

Reményi József, a clevelandi egyetemi tanár és magyar író beszél

a sanfranciscoi munkáslázadásról, az amerikai és európai irodalomról és arról, hogy mit tudnak a magyarokról Amerikában

Marosvásárhely, július 22.

Az az elegánsan öszül, magyaros arcú, de amerikai mozdulatokkal „beszélő” ur, aki most velem szemben a marosvásárhelyi Tornakertben ül — Kolozsvár és Marosvás között egy rövid kiszállóra — Reményi József clevelandi egyetemi tanár és magyar író, akiről röviden a következőket kell tudni:

1914-ben került ki mint magyar követségi tisztviselő Amerikába. Itt hamarosan megvált a diplomáciai pályától és otthonosan érezve magát, dolgozni kezdett. Először csak magyarul írt, tanulmányokat, kitűnő regényeket, aztán már fordított, a magyar irodalom nagy-követe lett az Újvilágban és kitűnő és sokoldalú irodalmi munkássága révén egyetemi tanázzá kapott meghívást. Most a clevelandi főiskolán tanít „összehasonlító irodalmat”. Természetesen továbbra is dolgozik „haza” és állandó munkatársa a budapesti és erdélyi irodalmi lapoknak.

A beszélgetés köszönettel és bókkal kezdődik, amely azonban a „külföldi” köteles „elragadtatása”. Látszik, hogy szívből jön az a néhány szó, amelyet itt alább hűen közlök:

— Erdély, amelyet írásából nagyon jól ismerek és tisztetek, eddig hosszú évtizedeken keresztül „terra incognita” volt előttem. Most megismertem életben is csodálatos szépségeit és mondhatom, hogy nem hittem volna, hogy annyi szeretetet fel lehet halmozni a mai szomorú anyagi világban, amennyivel engem eddigi állomáshelyeimen fogadtak. Ez őszintén meglepett, mert tudom, hogy az európai sem kevésbé „materia” mint az amerikai ember. A különbség az, hogy az amerikai ezt nem is tagadja. — Hangsúlyozza, hogy nála első a „business” és ezért van az, hogy sokszor és legtöbbször az irodalmat és a művészetet is az üzlet és nem az igazi művészet szempontjából nézi. Ez teszi érthetővé azt a tényt, hogy például az amerikai felette nagyrabecsüli a spanyol irodalmat. Főlébe helyezi a franciának. Közép- és Dél-Amerikában ugyanis fejlett spanyol élet és spanyol kereskedelem van, jelentős spanyol nyelvterület, illetve „fogyasztóterület”.

— Mi az amerikai irodalmi ízlés? — kérdezzük.

— Egészen furcsa és rapszódikus, — hangzik a válasz. Ez annak tulajdonítható, hogy Amerika 53 államból tevődik össze és heterogén elemei különböző irodalmi elveket vallanak. Az európai irodalomból sokkal többre becsülte Amerika a 19-ik század, mint 1934. irodalmát. Ennek az oka viszont az, hogy az amerikai tömeg-irodalmi ízlés, nem léleklemzést, hanem gyorsan pergő eseményeket, nagyszerű regénytechnikat és sok „titkot”, vagy ahogy ő mondja „mystery”-t keres a regényekben. Nem véletlen, hogy ennek az éveknek a legnagyobb könyvsikere is egy detektívregény, amelyet egy egészen közepes tehetségű író írt.

— Van természetesen egy nagy tábor, amely tisztá irodalmat kíván és ennél a rétegénél „futott be” Theodor Dreiser, Anderson és Sinclair Lewis.

— Meg kell azonban említenem, mint érdekességet, hogy Amerikában koránt sínesnek úgy elragadtatva Sinclair Lewistől, mint Európában és borzasztóan meg voltak botránkozva, amikor Sinclair Nobel-díjat nyert. Altlában az tapasztalható, hogy Európa most tulajdonképpen felkapta az amerikai írókat. Ennek megvan a maga lélektani magyarázata. Az európai lelkiiségnek mindig imponált az, ami amerikai. Most aztán, hogy az „amerikai prosperitást” kritizálhatja, amikor Rooseveltben sem hisz már, valami más amerikai cikket akar és ez az érdemén felül agyondicsért és felkapott amerikai irodalom. Ez bizony meglehetősen vizsgálhatást is keltett az amerikai olvasótáborban.

— Mit olvasnak az európaiak közül? — kérdezzük.

— Az amerikai katolikusok nagyon olvassák az angol Chestertont, az intellektuális réteg nagyon szereti Bernhard Shaw-ot és Wellset, a franciák közül Proustot olvassák sokan és nagy tábora van a német irodalomnak is.

Ebbe belekapcsolódik az a kérdés, hogy mi a hivatalos amerikai irodalmi álláspont a hitleri irodalmi hajszáról és ennek kapcsán az emigráns német irodalomról.

— Az amerikai sokkal kényelmesebb, mint hogy két német irodalmat, a náci-irodalmat és az emigráns német irodalmat megkülönböztesse. Változatlanul nagyrabecsüli természetesen emigrációjuk óta is a két Mann-t és a többi emigráns, eddig is sokat olvasott írókat, akiknek üldözöttségét elítéli.

— Egyik ismerősöm pedig, egy ismert angol egyetemi tanár „Ligát” alapított, amely a Németországból menekült német intel-

lektuelek elhelyezésével foglalkozik Amerikában és eddig is már jelentős eredményeket ért el.

— Mit tudnak a magyar irodalomról Amerikában? — kérdezzük Reményi Józsefet.

— A magyar irodalomról elég keveset tudnak Amerikában. Egyik legnagyobb könyvsikere: Mikszáth: „Szent Péter esernyője” volt, sokan olvassák Kosztolányi: „Véres költő”-jét, Zilahy: „Két fogoly” című művét, elég sok példányban fogyott Köröndi: „Budapesti kalandja is, de általában a magyar könyvek fordítási sikerei, Amerikában, a nagy könyveladási rekordok országában, csak európai méreteket érnek el. Ennek elsősorban az az oka, hogy a fordítások sem elég megfélelők.

— Egészen más helyzet a magyar színdarabokkal. Nem túlzás az, hogy az a darab már

eleve siker, amelynek színlapján Molnár Ferenc neve van. Az ő sikereinek árnyékában sültek ki azután a többi angolra lefordított magyar színdarabok: Fodor, Drégely, Lengyel Menyhért, Biró Lajos és a bécsi operettgyárosok.

— Milyen hatással volt a hangosfilm az amerikai színházra?

— Nem gyengítette a legkevésbé sem az amerikai színház hatását és sikerét, mint ahogy tényleg nem is lehet összehasonlítani a színházat a rekedt hangosfilmmel, amelynek gyártási költségei elképesztő összegeket emésztettek fel. A legnagyobb filmsikere a magyarok közül Lukács Pálnak van, akit általában ismernek és szeretnek, míg a többi magyar színészről és rendezőről nem is tudják, hogy magyarsok...

S P O R T - É L E T

A selejtezők első szenzációja:

„Inkább feloszlunk vagy fuzionálunk, de felső parancsra nem kapunk ki”

— mondják a brassói vasutasok a „lefekvési” gyanúra. Kedden a Ripensilával játszik az ACFR

Brassó, július 22.

A bukaresti CFR kikapott a Juventustól és ezzel a brassói CFR csapattal került össze. A két vasutas csapat selejtezőjével kapcsolatban olyan hírek keltek szárnyra, hogy

„hivatalból intézik el”.

Ami érthetően annyit jelent, hogy a brassói vasutas csapat felső utasítást kapna a „lefekvésre”.

A bukaresti sportsajtóban már nyíltan tárgyalják ezeket a kombinációkat.

Megkérdeztük a brassói CFR vezetőit, hogy lehet-e szó arról a bizonyos felső utasításról?

— Már hallottunk erről, — mondják a vasutasoknál, — és máris elhatároztuk, hogy mi minden erőnkkel sportszerűen küzdünk. Az, hogy a vasutas liga tagjai vagyunk, nem jelenti azt, mintha utasítást adhatnának a vesztésre. Ha mégis megtörténne, amit nem tudunk elképzelni, akkor inkább feloszlunk az egyesületet, vagy egyik brassói egyetlennel fuzionálunk.

— Annál is inkább küzdünk a Nemzeti Bajnokságba jutásért, hogy Brassó ne maradjon nagyobb mérkőzések nélkül.

AZ UNIREA TRICOLOR UTAN A RIPENSIA

A vasárnapi Unirea Tricolor mérkőzés után a Ripensia fogadja a CFR. Erre vonatkozólag a következőket mondották:

Bétfőn délből 1 óra 4 perckor Bukarest felől érkezik a Ripensia. A pályaudvaron a vasutaszenekarral fogadják. Kedden lesz a Ripensia-CFR mérkőzés az Olympia-pályán. Vidéken érthetően nagy az érdeklődés. Rekordközönségre számítunk. A vidékieknek ugyanazokat a kedvezményeket megadjuk, mint a Hakoah mérkőzésén. A Ripensia válogatott játékosaival és új szerzeményével, Szaniszlóval játszik. A Ripensia felállítása: Zombori — Aigner, Bürger — Deheleanu, Kotormány, Lakatos — Bindea, Szaniszló, Ciolac, Schwartz, Dobay.

ÉRDEKES PÁLYAMEGOLDÁST

talált a brassói Victoria. Vasárnap mindkét brassói pálya foglalt. Ezért Szentgyörgy megye ki és ott fogadja vendégül a ploesti CFR csapatát. Előmérkőzést a brassói Glória és az SMTE játszik. Meccs, amelyen mindenki jól jár. A csapatok és — a szentgyörgyi közönség is.

ÖTLETES AJANLATOT TETTEK

a segesváriak a bukaresti Juventusnak. Egy mérkőzésért egy hétig vendégül látják a csapatot. A Juventus egyheti pihenőre ide küldi a csapatát.

Két tizeneggyessel:

Juventus — CFR 2:0 (0:0)

Nemzeti bajnoki selejtező Bukarestben

Bukarest, július 22.

A Juventus újra legyőzte a bukaresti CFR-t és ezzel a két negyedik helyezett közül — két győzelemmel 5:1 gólaránnyal — bennmarad a Nemzeti Bajnokságban. A CFR jobban játszott, mint az első mérkőzésen, de a Juventus volt a szerencsésebb.

Dobó két tizenegyes góljával győzött. A CFR most a brassói CFR-rel játszik selejtezőt.

Az utolsó és egyben legidősebb kérdés: — Mi van az amerikai agyonhangoztatott „prosperitást”-vel és mit szól a sanfranciscoi lázadásokhoz?

— Az amerikai „prosperitást”-vel baj van. Amerika tényleg súlyos pénzügyi válsággal küzd s ezt nem lehet többet a világ előtt titkolni. A sanfranciscoi lázadás sem elszigetelt jelenség, hanem jól előkészített lázadás, amelyet az elégtelenség szült és amelyre még máshol is fel kell készülni. A munkanélküliség igen nagy Amerikában, különösen a bevándorlók között és ez a szokatlan tünet bosszúlja meg magát ezekben a kifelé való tüntetéseken. Meg kell azonban jegyezni, hogy bármennyire is kritizálják Rooseveltet, bármennyire is megmosolyogják sokan tragikomikus kísérleteit, amelyek nem a szorosan vett dogmatika keretein belül mozognak, el kell ismerni hatalmas kvalitását és azt, hogy mégis csak ő állította meg Amerikát azon az úton, amelyen a végső romlás felé haladt. Kísérleteinek máris vannak eredményei és munkája végül is eredményes lesz.

— Amerikában nincsen akkora baj, mint a hogy azt Amerikában hiszik, — fejezi be érdekes nyilatkozatát Reményi József. Amerikában még ma is minden második lakos azt hiszi, hogy a fiából könnyen elnök lehet és a meddig ez az önbizalom és optimizmus nem vész ki az amerikaiból, addig ezt a világrészt és annak lakosságát nem kell féltetni.

Benczel Béla

Atlétika

Összeállították az országos bajnokság végleges műsorát

Bukarest, július 22.

Az atlétikai szövetség végleg összeállította az országos atlétikai bajnokságok műsorát. A brassói stadionban július 28-án és 29-én a következő sorrendben bonyolítják le a számokat:

Szombaton délután 3 órakor: 400 gát elődöntő, súlydobás, 100 elődöntő, 5000, magasugrás, 400 elődöntő, 100 középdöntő, 800, kalapácsvetés, 200 elődöntő, 4x400 elődöntő, 4x100 elődöntő.

Vasárnap délelőtt fél 10 órakor: 200 középdöntő, távol, 400 gát döntő, 110 gát elődöntő, diszkoszvetés, 100 középdöntő, 400 középdöntő, 10.000 méter, rudugrás, 200 középdöntő.

Vasárnap délután fél 4 órakor: 110 gát döntő, gerelyvetés, 400 döntő, 100 döntő, 1500, hármasugrás, 4x400 döntő, 200 döntő, 4x100 döntő.

*

Szovjetrekordok a moszkvai versenyen. A vasárnapi Moszkva-Leningrad-Charkov versenyen. 1. Moszkva 326 pont. 2. Leningrad 312 pont. 3. Charkov 160 pont. A férfiszámokban: 5000 m. 1. Snameski 14 p. 56.5 mp. (rekord). 1500 m. Denitov 4 p. 02.1 mp. 400 m. Ljulko 49.4 mp. (rekord) 100 m. Ljulko 10.8 mp. (rekord) Rud: Osolin és Raewski 380 cm. Nők: 200 m. Schamonova 26.2 mp. Távol Bikova 561 cm. Diszkosz: Boritova 37.17 m. Súly: Boritova 11.47 m.

Az első osztrák-magyar hölgy-atlétikai verseny vasárnap lesz Budapesten.

Stockholm lázban és az amerikai atléták szereplése miatt. 1500 méteren nem kisebb mezező indul, mint: Beccali olasz, Bonthron USA, Szabó magyar és Ny svéd!

Tenisz

Befejeződött a brassói kerületi teniszbajnokság — elmaradt és félbeszakadt — férfi egyes száma is. Az utolsó szettet 1:0 állással folytatták. Végeredmény: Knall-Ilyés 6:3, 6:4, 4:6, 4:6, 6:2.

Anglia-Japán 3:0. A barátságos találkozó második napján a párost is angolok nyerték — nagy küzdelemmel: Perry, Hughes-Jamaiski, Kimura 4:6, 3:6, 9:7, 8:6, 7:5.

Céllövés

AZ ELSŐ BALKÁN CÉLLÖVÉSEK VERSENYE

augusztus 1. és 6-ika között rendezik meg Herkulesfürdőn, Jugoszlávia, Bulgária, Görögország és Románia céllövőkészletével.

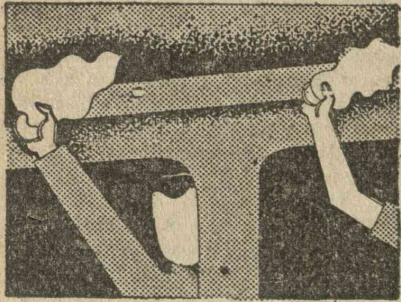
A Magyarország-Norvégia Davis Cup selejtező augusztus 4. és 6-án lesz Budapesten.

Vízilabda

TRIESZT

III. kerület-Trieszt válogatott 5:3 (3:1)

A B.L. nyaraltatási akciója

Kiss Ferenc, Kovászna-fürdő, Fürdő-utca 16., Háromszék-megye. Hideg, meleg, szénsavas, iszapos gyógy- és strandfürdő. Erdő, hegység a közelben. Kirándulás a Horgász-patakhöz, Komandó-telepre. Fizetővendégeket fogadna két-három ágyas szobában, konyahasználattal napi 60 lejért. A közelben elsőrangú vendéglő is van. Csendes, pormentes villa szép kerttel.

Goldstein Artur, Malnas-bái. Fizetővendégeket fogadna, augusztus hónapban. Rituális étkezés.

A B. L. vendégláté szelvénye

Kíváncsi és beküldeni!!!

Név: _____

Foglalkozás: _____

Lakóhely (a helység nevét románul és magyarul): _____

Utolsó posta: _____

Vasúttállomás: _____

Fürdőni lehet-e és hol? _____

Kirándulni lehet-e és hová? _____

Erdős hegység van-e a közelben? _____

Hány szobát akar bérlni? _____

Hány vendéget óhajt? _____

Milyen hónapokban, mennyi ideig fogad vendégeket? _____

Szülők nélkül vállalja-e gyermekek nyaraltatását? _____

Ha igen, hány gyermeket és milyen korukat? _____

Mit kér egy személy után naponta? _____

Mit kér egy gyermek után naponta? _____

Hányszor étkezést ad naponta? _____

MEGJEGYZÉS: _____

Iskolák Egyesülete

— PÁLYÁZATI HIRDETÉS. Az Fr. dély-Bánati Országos Izraelita Iroda pályázatot hirdet: 1. Oly egy iv terjedelmű dolgozatra, mely akár a hittudományok, akár a zsidóság történetéből vett tárgyat dolgoz fel. A legjobbnak ítélt dolgozatot a dr. Eisler Mátyás Alapból 2000 lej, a második helyen legjobbnak ítélt művet pedig 1000 lej jutalomban részesítjük. 2. Oly egy iv terjedelmű tanügyi dolgozatra, mely a zsidó iskolákat érintő aktuális tanügyi kérdést, vagy a hitoktatás köréből vett kérdést dolgoz fel. A legjobbnak ítélt dolgozat a dr. Vértess Adolf-alapból 2000 lej, a második helyen legjobbnak ítélt mű pedig 1000 lej jutalomban részesül. Az 1. pályázatra csak romániai származású, vagy Romániában működő rabbijelöltek, a 2. pályázatra szintén csak romániai származású vagy Romániában működő izr. tanárok, tanítók és tanítójelöltek pályázhatnak. Az idegen írással, vagy gépirással leírt és a szerző nevét tartalmazó jelíggel borítékkal ellátott pályamunkák folyó évi október hó 30-ig küldendők be alulírott országos irodai elnök címére (Oradea, Strada Vlahuța 5.) Az Országos Iroda Elnöksége jogosult lesz a pályanyertes és a netán dícsérettel kitüntetett műveket felolvasgatni és kinyomatni. Dr. Adorján Ármán, az orsz. iroda elnöke. — Lax A. Salvator, főtípkár.

Névtelen hőst temettek

Nagy katonai pompával névtelen hőst temettek a Zsilvölgyében. A katonai temetések nem éppen ritkák a békében sem, napjainkban, amikor nincsen háború. Ezek a halottak azonban nem hősi halottak, csak katonai halottak, ha ki is jár nekik a díszes temetés.

Akit most temettek a Zsilvölgyében, szénőfelsége birodalmában, az valódi hőst volt. Névtelen hőst, egyike azoknak, akiknek sírjához koszorút visznek politikusok és az utókor „hálás” fia, hogy a háborúban elesett, névtelenül elhunyt ismeretlen katonák emlékének kegyelettel hódoljanak.

Háborúban elesett ismeretlen katona volt ez is, akit most díszes katonai pompával a zsilvölgyi hősök temetőjébe temettek.

Néhány nappal ezelőtt kirándulók jelentették, hogy a Boli-barlang körüli hegyekben kőszálva, egy katona csontváz-

Fűzőkészítők

Elastic „BALLY”, batist, broche-ok, valamint a fűzőkészítéshez való összes hozzávalók, rendkívül jutányos áron kaphatók

„FLORIDA”

București, Selari 4.

ra akadtak. Hogy katonai halottat találtak, azt rögtön meg lehetett állapítani, abból, hogy a sziklák között a csontváz mellett szuronyos fegyver volt, töltényekkel szétfoszlott, de még felismerhető katonai felszerelések és egy pár bocskor a lábszáron, ami azt mutatta, hogy a sziklák között talált földi maradványok, egy, a háborúban, valószínűleg az 1916-os harcokban elesett román katonától származnak.

Tízennyolc éven át porladt a hőrcs Kárpátok egyik kis zugában a háborúban elesett román katona, amíg csontjaira most ráakadtak. Kivétel: megállapítani már nem lehetett és a szegény bocskoros katona bekerült a néptelenül elhunyt sok ismeretlen katona díszes galériájába és egy sírral gyarapodott a Zsilvölgyében elesett hősök temetője.

Vajon hány elhunatott ismeretlen katona, néptelen hőst pihen még felfelvezetlenül a világháború nagy harcmezőin? Az orosz pusztákban, a Kárpátokban, a Dobrudzán, a volt francia frontokon és a világon szerteszét mindenütt!

Két évtizeddel a nagy mézárás után egyenként jönnek elő ezek a hősi époszok, mondták, de valószínűleg az emberi butaság mementójaként szolgáló korszak hősi fiai, mintha csak azért támadnának fel halóporkaikból, hogy néma ajkaikkal még egyszer megszólaljanak: — Emberek, Soha Többé Háborút!

Szerkesztői üzenetek

Ötözi előfizetőink egyike július 18-án 64 lejt küldött címünkre, de a nevét a postautóval szelvényére elfelejtette ráírni. Kérjük, jelentkeznek.

— Hogyan éljen a szívbajos ember? Ilyen cím alatt dr. Bodon Károly egyetemi magántanár tollából hézagpótló munka jelent meg Budapest. A kitűnő könyv a nagyközönség számára íródott és elmondja mindazt, amit minden szívbajos, érdekeskedésben szenvedő embernek tudnia kell. Nem az orvosi kezelés kiküszöbölését szolgálja ez a könyv, hanem gyakorlati útmutatással szolgál a laikus betegnek arra, hogy milyen életmódot folytasson, hogy segítse elő a gyógyulását és — mikor menjen orvoshoz. — A rendkívül praktikus mű ára 88 lejt kapható a Brassói Lapok Könyvosztályán.

Vascsőudvar

a legolcsóbb bevásárlási forrás az összes vízvezeték és egészségügyi berendezési tárgyban.

Kertész Henrik, Brassó, Szent János-u. 23

Telefon 5-52.

AKTUALIS ORVOSI KÖNYV, MELY MINDENKIT ÉRDEKEL!

Dr. Lukács Pál szakorvos:

Az elhízás és a soványító gyógyszereljárások

126 oldal, 14 ábrával.

Rövid kivonat a gazdag tartalomjegyzékből:

A normális emberi test — A belső szekréció — Az anyag és energiatranszformáció — Az elhízás létrejött — Az elhízás általános megítélése — Az elhízás külső formái — Az elhízás okozta belső változások — A szív és véredények — Tüdő — Emésztő szervek — Az idegrendszer — Az elhízás különleges típusai — Miért hizunk — Miért fogyunk — Az elhízás megelőzése — Az elhízás gyógykezelése — A táplálkozás — A fogyás — A fogyás módjai — A diétás fogyás — A diétás fogyás módszerei — A diétás fogyás gyakorlati kivitele — Ivókurák — Fogyasztás izommunka által — Vizgyógyászati eljárások — stb., stb. Ára 90 lej E rendkívül fontos munka kapható a Brassói Lapok Könyvosztályán, Brassó, Kapu-u. 56-58., az udvarban.

Gyógyfürdők otthon

könnyen és olcsón készíthetők azáltal, hogy fürdővízhez az alábbi fürdőkezelőanyagok valamelyikét vegyíti:

Báznai jódsó (Lej 45—)

reuma, közhvény, isziás, vérszegénység és női bajok gyors és biztos gyógyítását eredményezi.

„Biozon” fenyőfürdő (Lej 8—)

csillapítja az idegeket, erősíti az izmokat, felfrissíti a szervezetet.

„Oxygena” oxigénfürdő (Lej 52—) vagy „Carbacid” szénsavfürdő (Lej 52—)

gyógyít szívbajt, érlelmeszesedést, női- és idegbajokat

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy közvetlenül a főtárolaknál:

Dr. I. OBERTH Korona-gyógyszertára, Medias-Megyes.

Díjtalan árjegyzék! Díjtalan árjegyzék!

ITT A NYÁR!

Jelentkezik már a rádiózik ellensége: a légköri zavar. Zajmentes, sőt tengerentúli (gyarmati) vételt csak a rövid hullám biztosít.

INGELEN ultra-super LUMOPHON HORNYPHON BELMONT

„NOVY”-RÁDIO

Brassó, Rózsater 19. Telefon 1—99.

Villany-heggesztés!

Gőzkazán, gőzcso, hengerfej, motorház stb. villanyheggesztését garancia mellett vállalom. — vidéken is. Jó esztendő, aki szerelőmunkát ért, azonnal felvétetik.

Johann Hansmann villany-heggesztő Brasso, Románteplom-u. 54.

Mielőtt örökhullámozta,

kérdezze meg nálunk, mi az a gőzörökhullámoztatás?

NOLNÁR A. NŐIFODRÁSZ-SZALONIA

Brassó, Weiss Mihály-utca 23

SZABÓ MÁRTON

Brassó, Hosszú-utca 74.

Az 1929 és 1933 évi kiállítások aranyéremmel kitüntetve.

Első brassói specialisan berendezett autógépezem

Állandóan rakárak kész rugók és mellékanyagok bármilyen típusú autókhoz. Javítások gyorsan készülnek. Milyen leszállított áron.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Álláskeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés negyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Eladó 3 szoba, konyhából álló ház a Kereszt-utczában, 250 ezer lejért. Cím 13147. szám alatt a brassói kiadóban.

Eladó egy jó Stewart teherautó. Értekezni lehet Pál Sándorral, Gheorgheni. 13506

Gheorgheniben 8 szobás szálloda, kávéházzal, étteremmel bérbeadó. Érdeklődni Hotel Astoria. 13503

Állást nyer

Szakképzett cipő-modelért keresek. Levélbeni ajánlatot kérek. Biernbaum Jenő, Dumb-raveni jud. Tarnava-Mica.

Fényképész-segédet keresek, aki a fényképezést minden ágában, nagyítás terén önállóan dolgozik. Arcképet, fizetési igény megjelölését, bizonyítvány-másolatot kérek. Kántor-müsterem, Tg.-Mureș.

Társat keresek Oradeán levő jömeneteli üzletembe, feltétlenül intelligens, lehetőleg családost egyének, 50-től 100.000 lej tékével rendelkezők irjanak Rudolf Mosse hirdetőbe, Oradea, „5000—10.000 lej jövedelem” jelíggel. 13531

BIRI NENI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára kötve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

Egészségünk nagyjátékosság kérdéseinek könnyen érthető felvilágosító ismertetése.

Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést?

Iria: Dr. Káldor Miklós orvos

Mindenkét érdeklő probléma a leghozzáértőbb és legszakavatottabb orvos tollával könnyen érthető, világos és szórakoztató stílusban megírva.

Kapható a BRASSÓI LAPOK könyvosztályában, Brassó, Kapu-u. 54-56.